

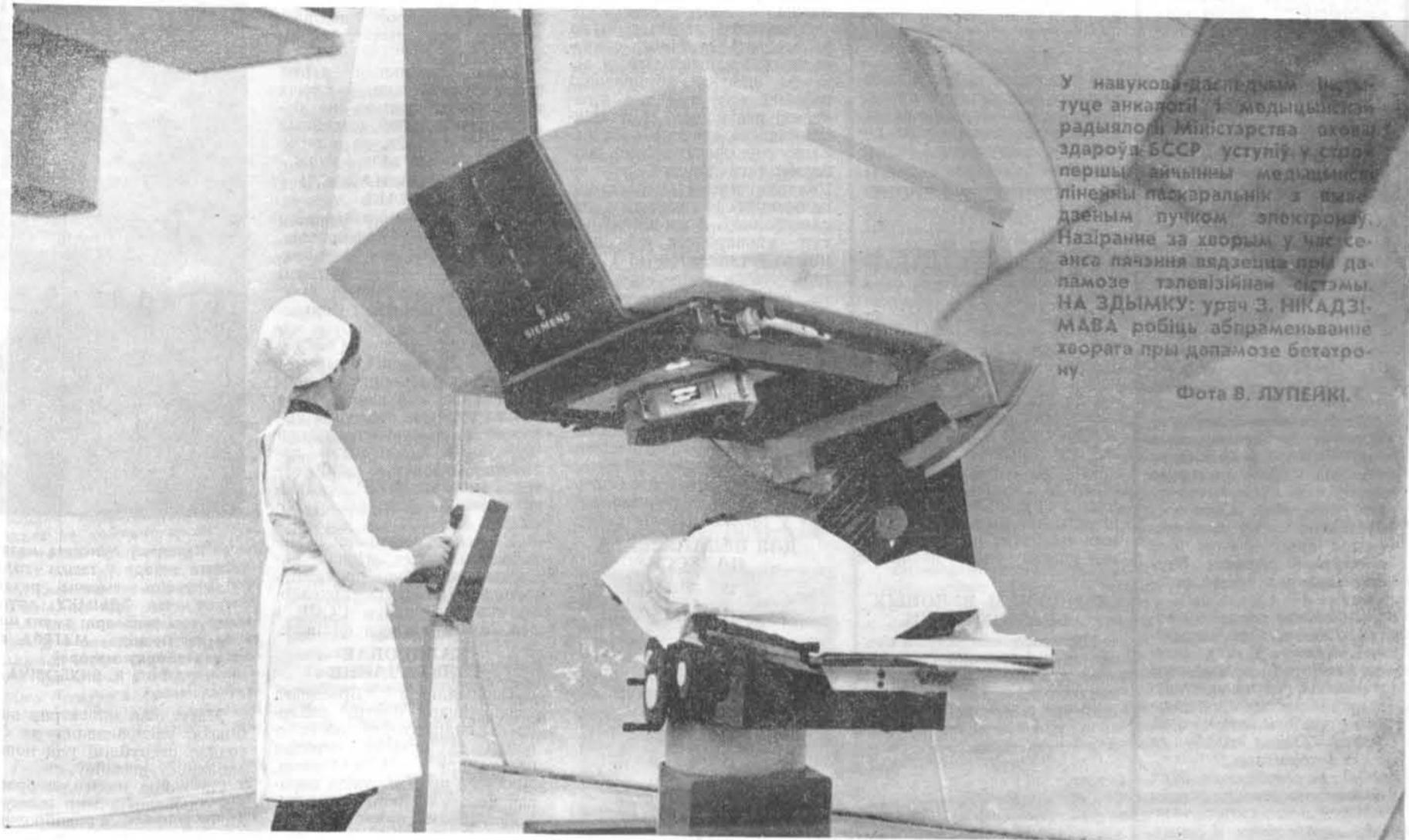
Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА
ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ
З СУАЙЧЫННІКАМІ
ЗА РУБЯЖОМ

№ 24 (1031) Чэрвень 1968 г.

Год выдання 13-ы

Цана 2 кап.

У навукова-даследчым Інстытуце аякалогіі і медыцынскім радыялозі Міністэрства аховы здароўя БССР уступіў у строй першы ачыны медыцынскі лінейны паскаральнік з выведзеным пучком электронаў. Назіранне за хворым у час сеанса лячэння вядзецца пры дапамозе тэлевізійнай сістэмы.

НА ЗДЫМКУ: урач З. НІКАДЗІ-МАВА робіць абраменьванне хворага пры дапамозе бетатруну.

Фота В. ЛУПЕЙКІ.

КАЛІ ЧАЛАВЕК У БЯДЗЕ

Янка САРОКА з Дэтройта: «Тут першае пытанне пры няшчасці чалавека: а хто будзе плаціць?» Леанід САСІМОВІЧ з Мінска: «У нашай краіне чалавек — самы каштоўны капітал»

А ХТО БУДЗЕ ПЛАЦІЦЬ?

У «Голасе Радзімы», № 17, я прачытаў артыкул, які вельмі мяне ўзрушыў. Маю на ўвазе «Выпадак на лыжні», дзе апісваецца, як свярдоўскія ўрачы выратавалі жыццё дзяўчынцы з далёкай уральскай вёскі. Калі ў Савецкім Саюзе здараецца

няшчасце з чалавекам, то дзяржава лічыць гэту бяду за сваю і аказвае медыцынскую дапамогу, не пытаючыся, хто будзе плаціць.

Тут, у ЗША, наадварот. Перш чым не пераканаюцца ў тваёй плацежаздольнасці, не стануць

дапамагаць, хоць бы ты сцякаў крывёю. Тут першае пытанне пры няшчасці чалавека: а хто будзе плаціць? Іменна так здарылася са мной у мінулым годзе. На мяне напалі на вуліцы бандыты. Калі паліцыя прывезла мяне, цяжка параненага, у

бальніцу, мая сям'я ўжо была там — ёй паспелі паведаміць. У мяне нічога не спыталі, бо я быў напоўпрытомны, а сына і дачку выклікалі ў канцылярыю:

— Калі хочаце, каб вашаму бацьку выратавалі жыццё, падпішыце кантракт, што вы заплаціце за ўсё, хоць бы аперацыя і не ўдалася.

Дзеці, зразумела, падпісалі, не глядзячы, каб дактары хут-

чэй заняліся мною, а не імі. Пішу гэтыя словы, а сэрца закам'яела. За дзесяць дзён у бальніцы давялося заплаціць 1 500 долараў, г. зн. 150 долараў у дзень!

Адным словам, чалавек, які не мае грошай, загіне, як сабака. Адзін бог у Амерыцы — усемагутны долар.

Янка САРОКА.

Дэтройт, ЗША.

РОЗДУМ НАД ПАШТОЎКАЙ

Год таму назад у мяне быў мікраінфаркт. Каля двух месяцаў праляжаў у бальніцы. Там мяне падлячылі. Цяпер адчуваю сябе добра і, зразумела, да ўрача не хаджу. Як раптам прыбывае паштоўка з паліклінікі: «Паважаны Леанід Антонавіч! Пераканаўча прашу Вас з'явіцца на прыём да ўрача Кавылінай А. І.». Далей ідзе пералік дзён і гадзін прыёму ў доктара.

Прыяду яшчэ адно пісьмо.

Яго атрымала мая суседка. «Паважаная Валянціна Мікалаеўна!

У 1956 годзе Вы лячыліся радыеактыўным ёдам у Рэспубліканскім процізабным дыспансеры. Мы вельмі цікавімся станам Вашага здароўя ў сучасны момант. Просім Вас наведаць дыспансер у бліжэйшыя дні, у зручны для Вас час, з тым, каб мы мелі магчымасць вырашыць пытанне аб неабходнасці далейшага назірання і лячэння.

З павагай галоўурач дыспансера.

Звярніце ўвагу, чалавек лячыўся дванаццаць год таму назад, але аб ім не забываюць. Прыведзенае вышэй пісьмо не адзінае. Суседка і раней атрымлівала выклікі з дыспансера. Бывала там. Яе абследавалі ўрачы. І гэта ёй не каштавала ні капейкі, калі толькі не лічыць кошту праезду ў тралейбусе ад дома да дыспансера і назад.

Чаму я звяртаю ўвагу на такі, здавалася б, нязначны факт? Ды таму што з друку, нашага і замежнага, вядома, што радавому рабочаму і служачаму любой капіталістычнай краіны кваліфікаванае медыцынскае абслугоўванне амаль недаступна і яно даражэе з году ў год. І я падумаў, ці можа атрымаць «сярэдні амерыканец», тым больш, калі ён пенсіянер, падобнае запрашэнне? А мая ж суседка пяты год на пенсіі.

Зразумела, я не раблю ніякіх адкрыццяў. Усё, аб чым сказана вышэй, гэта наша бу-

дзённае жыццё, мы прывычаліся да гэтага, як да змены дня і ночы, лічым такое становішча само сабой зразумелым.

Я і мая суседка — толькі двое з соцень тысяч савецкіх людзей, аб якіх няспынна клапоціцца ўрачы, пасылаючы падобныя запрашэнні. А калі ты не ідзеш, то атрымаеш запрашэнне і ў другі, і ў трэці раз, бо ў нашай краіне чалавек — самы каштоўны капітал.

Л. САСІМОВІЧ,
пенсіянер.

г. Мінск.

АД РЕДАКЦЫІ: Два лісты. Два зусім супрацьлеглыя стаўленні да чалавека. У краіне, якая рэкламуе стварэнне «вялікага грамадства», і ў краіне, якая будзе камунізм. У Злучаных Штатах Амерыкі ў хаду зацэрты, пашарпаны лозунг: «Кожны можа стаць, прынамсі, Ракфелерам!» У Савецкім Саюзе ўсё больш проста і шчыра: кожны мае права на працу, адпачынак, матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці.

Мы ганарымся тым, што ў нашай краіне зніклі многія хваробы, якія даўней касілі цэлыя вёскі і паселішчы, што падоўжыўся чалавечы век, што здаровымі і шчаслівым растуць нашы дзеці. Нам прыемна і радасна свярдацца, што ўсё гэта — дасягненні нашага сацыялістычнага ладу.

Можна было б прывесці ўнушальныя лічбы і пераканаўчыя факты, якія сведчаць аб развіцці аховы здароўя ў Беларусі, наогул у СССР. Але мы гэтага не зробім, бо лісты Янкі Сарокі і Леаніда Сасімовіча гавораць самі за сябе. Тут, як кажуць, няма чаго дадаць. Кожны, хто прачытае іх, сам зробіць вывад.

Летась на Сусветнай выстаўцы ў Манрэалі наведвальнікі павільёна Злучаных Штатаў Амерыкі не ўбачылі нічога асаблівага. Калі ў адміністрацыі амерыканскага павільёна здзіўлена пыталіся, чым гэта вытлумачыць, у адказ чулі:

— Усе і так ведаюць, што Амерыка — багатая краіна!

Цяжка сказаць, наколькі такое свярджэнне адпавядае сапраўднасці. Але, праводзячы паралель, мы можам смела сказаць: усе ведаюць, што сістэма аховы здароўя ў СССР — самая прагрэсіўная ў свеце, даступная для кожнага чалавека.

У гэтым пераканаліся многія нашы суайчыннікі, якія прыязджаюць наведваць Беларусь. Бывалі выпадкі, што нехта з іх захворваў у дарозе, і тады на дапамогу чалавеку, трапіўшаму ў бяду, прыходзілі савецкія ўрачы. І першае іх пытанне заўсёды не «Ці ёсць у вас грошы, каб лячыцца?», а «Як вы сябе адчуваеце?»

Аб Мінску складзена ня-мала песень, напісана вер-шаў і кніг, знята фільмаў. Ён паказаны на карцінах, на тысячах фатаграфій. І ўсё ж кожная новая сустрэ-ча з творамі літаратуры і мастацтва аб родным гора-дзе—вялікая радасць.

Здзіўляючыя змены, што адбываюцца ў вонкавым аб-ліччы горада, дапаможа прасачыць фотаальбом «Мінск», які выпускае выда-вецтва «Беларусь».

Альбом ілюструецца цу-доўнымі здымкамі Зянона Позняка і суправаджаецца тэкстам пісьменніка Тараса Хадкевіча. У падпісах пад фатаграфіямі выкарыстаны вершаваныя радкі з твораў беларускіх паэтаў.

Тэкст альбома даецца на пяці мовах — беларускай, рускай, англійскай, нямецкай і французскай. Новае выданне стане адным з леп-шых сусветных для нашых гасцей з усіх саюзных рэ-спублік, для шматлікіх зару-бежных турыстаў.

У 40 КРАІН СВЕТУ

Вялікую партыю нядаўна асвоеных электравозных фар адправіў у Карэйскую Народна-Дэмакратычную Рэспубліку Лідскі завод электравырабай. Сваю прадукцыю калектыв прадпры-емства цяпер рыхтуе для пастайкі ў геральдыку В'ет-нам, Балгарыю, Чэхаслава-кію.

Прыкметна павялічыў па-стайкі на экспарт шклоза-вод «Нёман». У асартымен-це прадукцыі, адпраўленай у Англію і Манголію, па-ма-стацку аддзеланы настоль-ныя прыборы, вазы, чаркі, бакалы і іншыя вырабы са шкла і крышталю.

Заказы замежных фірм выконваюць таксама заводы «Лідсельмаш», сухога мала-ка, лакафарбавы і іншыя. Лідскую прадукцыю цяпер купляюць больш чым 40 краін свету.

ІНДУСТРЫЯ ЛЕСУ

Тры чвэрці ўсіх капітал-ных укладанняў у індуст-рыю лесапрацоўкі накі-роўваецца цяпер у Беларусі на будаўніцтва прадпрыем-стваў для хіміка-механічнай перапрацоўкі драўніны. Гэ-та дазваляе пры скарачэнні вырубкі лесу значна павы-рыць асартымент і павялі-чыць выпуск прадукцыі. У прыватнасці, асвоены гідро-ліз драўніны. Беларускія за-воды пачалі пастаўляць у Англію і Канаду, ААР і Лі-ван фанеру, склееную на сінтэтычных смолах. Яна трывалая, як алюміній, не баіцца вільгаці і высокіх тэмператур.

«КОСМАС-223» У ПАЛЁЦЕ

1 чэрвеня 1968 года ў Савецкім Саюзе зроблен чар-говы запуск штучнага спа-дарожніка Зямлі «Космас-223». На борце спадарожніка ўстаноўлена навуковая апа-ратура, прызначаная для працягвання даследаванняў касмічнай прасторы ў адпа-веднасці з праграмай, аб'яў-ленай ТАСС 16 сакавіка 1962 года.

Устаноўлена на спада-рожніку апаратура працуе нармальна. Каардынацыйна-вылічальны цэнтр вядзе апа-рацоўку паступаючай інфар-мацыі.

БУЙНЕЙШЫ У ЕУРОПЕ

На будаўніцтве буйнейша-га ў Еўропе Магілёўскага камбіната сінтэтычнага ва-лакна пачаўся мантаж тэхна-лагічнага абсталявання ў цэ-ху дыметылтэрафталату.

Аснашчаецца абсталяван-нем першачарговы аб'ект будоўлі—доследная вытвор-часць. Гэта камбінат у міні-ятуры. Ён павінен увайсці ў эксплуатацыю ў ліпені—жніўні гэтага года. У яго га-лоўным корпусе, які роўны сярэдняму заводу, ужо зман-ціравана па дзве прадзіль-ныя і круцільныя, бабінаж-на-перамотачныя і аддзелач-ныя машыны, агрэгат аб'ём-най пражы і іншая навішая тэхніка.

СІМПОЗИУМ ВУЧОНЫХ БРАТНІХ КРАІН

Навуковы сімпозіум, пры-свечаны актуальным прабле-мам арганізацыі кіравання навуковымі даследаваннямі, адбыўся ў Маскве. У ім пры-

нялі ўдзел вучоныя і спе-цыялісты Балгарыі, Венгрыі, ГДР, МНР, Польшчы, Ру-мыніі, Савецкага Саюза, Чэ-хаславакіі і Югаславіі— больш 400 чалавек. Сімпози-ум па рашэнню пастаяннай камісіі СЭУ па каардынацыі навуковых і тэхнічных дасле-даванняў праводзіўся ўпер-шыню.

Удзельнікі гэтага форуму разгледзелі агульныя тэарэ-тычныя і сацыялагічныя ас-пекты навукі, абмеркавалі пытанні планавання і кіра-вання навуковымі і тэхніч-нымі даследаваннямі. На па-радку дня таксама былі пра-блемы гаспадарчага разліку і эканамічнага стымулявання навуковых і тэхнічных да-следаванняў. Адна з вядучых тэм—міжнароднае супрацоў-ніцтва ў галіне навукі і тэх-нікі.

ТОМСКАЯ НАФТА

На геалагічнай карце Том-скай вобласці з'явілася яшчэ адно нафтавае месцанарад-жэнне. З першай жа пчыль-ны, якую прабурыла на но-вай Палудзёнаўскай плошчы брыгада майстра В. Васілье-ва, атрыманы прамысловы прыток нафты. Гэта 24-е мес-цанараджэнне нафты і газу, адкрытае разведчыкамі не-траў у томскай зямлі.

ДЛЯ БЕЛАРУСКАГА ПАЛЕССЯ

Чыгунная пліта лягла на тое месца, дзе ў хуткім часе будзе ўстаноўлена 350-ме-тровая ўстаноўлена 350-ме-тровая ўстаноўлена буйнога ў Беларусі Петрыкаўскага тэлевізійнага рэтранслятара. Мантаж абсталявання пач-нецца ў ліпені. Радыус упэў-

ненага прыёму тэлевізійных перадач вакол новага рэтран-слятара—120 кіламетраў. Іх зможа глядзець усё Белару-скае Палессе.

ПА ЗАКАЗУ ПОЛЬСКИХ СЯБРОУ

Магілёўскі аўтамабільны завод імя Кірава адправіў у адрас польскіх будаўнікоў шасейных дарог вялікую партыю магутных самаход-ных скрэпераў.

Гэтыя дарожныя асілкі выкарыстоўваюцца ў многіх замежных краінах на будаўніцтве каналаў, шасейных дарог і чыгунак, на адкры-тай здабычы вугалю і руды.

АРХЕОЛАГІ НАДЗЕЛІ РУКЗАКІ

Дзевяць атрадаў увайшлі ў састаў новастворанай па-стаяннай археалагічнай эк-спедыцыі Інстытута гісторыі Акадэміі навук БССР.

Заходне-Дзвінскі і Верхне-Нёманскі атрады збіраюць ма-тэрыялы аб каменным веку ў басейне Заходняй Дзвіны і правядуць раскопкі ў Слоні-ме і сяле Гальшаны. Дзве групы вучоных зоймуцца вы-вучэннем старажытнасцей Тураўскай і Полацкай зям-ель. Сумесна з дзяржаў-ным музеем БССР будуць прадоўжаны раскопкі ў За-слаўі.

У цесным кантакце з Бе-ларускай археалагічнай эк-спедыцыяй будуць працаваць вучоныя Інстытута археала-гіі Акадэміі навук СССР і яго Ленінградскага філіяла.

КАЛЯРОВАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

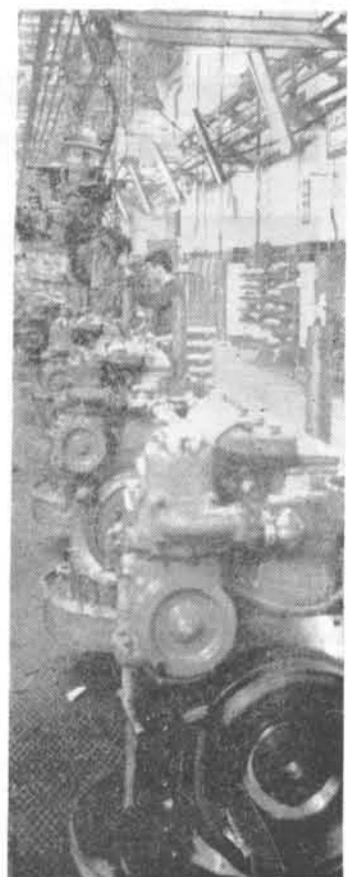
Спецыялісты Брэсцкага тэлевізійнага цэнтра завяр-шылі падрыхтоўку абсталя-вання да прыёму перадач каляровага тэлебачання. Пробныя прыёмы такіх пера-дач паказалі добрыя вынікі. У недалёкім будучым брэ-стаўчане змогуць рэгулярна прымаць перадачы каляро-вага тэлебачання.

НА МІЖНАРОДНУЮ КАНФЕРЭНЦЫЮ ПРАЦЫ

Для ўдзелу ў рабоце 52 сесіі Міжнароднай канферэн-цыі працы ў Жэневе выехала дэлегацыя Беларускай ССР, у састаў якой уваходзяць А. Шальдаў, Ф. Гіліцкі, А. Абуховіч, І. Сідаровіч (дэлегаты), А. Васільеў, В. Нікулін (саветнікі).

ПАУМІЛЬЭННЫ ДЫВАН

Брэсцкі дывановы камбі-нат адправіў у гандлёвую сетку 500-тысячны дыван, вытканы з пачатку пяцігодкі.

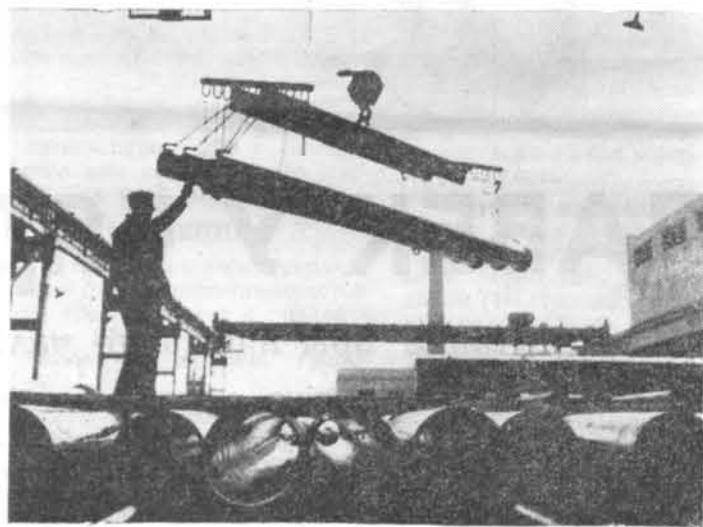
Калектыв Мінскага матор-нага заводу ў гэтым годзе выпусціць тысячы рухаві-коў. НА ЗДЫМКУ: другая стужка канвеера; змена май-стра Леаніда МАГЕРА вядзе зборку матораў. Фота К. ЯКУБОВІЧА.

Мастацкая майстэрня кам-біната распрацавала да 50-годдзя рэспублікі рад новых малюнкаў дываноў.

Да канца пяцігодкі брэсц-кія дываноўшчыкі выткуць яшчэ 850 тысяч дабротных дываноў.

ХУТКА НАВАСЕЛЛЕ

На сёмым кіламетры ад Бабруйска па аўтамагістралі Масква—Брэст у маляўнічай мясцовасці будуюцца карпу-сы вучэбнага гарадка Баб-руйскага сельскага прафесія-нальна-тэхнічнага вучыліш-ча. На трох будаўнічых аб'ектах—вучэбным памяшкан-ні, інтэрнаце і лабарато-рыі—муляры ўступілі месца тынкоўшчыкам і малярам. Завяршаецца будаўніцтва га-ражоў для захоўвання тэхні-кі. Тут жа размесціцца ма-шыны двор вучылішча з памяшканнямі рамонтных і вучэбных майстэрняў.

Наш здымак зроблены на складзе гатовай прадукцыі Ма-гілёўскага металургічнага заводу.

АДЗНАКУ СТАВЯЦЬ ЭКСПЕРТЫ

Нядаўна адбылося чарго-вае пасяджэнне Экспертнага савета пры Беларускам філія-ле Усесаюзнага пастаяннага павільёна лепшых узораў та-вараў народнага спажыван-ня. Былі разгледжаны навін-кі, падрыхтаваныя да маса-вага выпуску прамысловымі прадпрыемствамі рэспублікі ў азнаменаванне 50-годдзя Савецкай улады ў Беларусі.

З вялікай цікавасцю мы разглядалі прыгожыя выра-бы Мінскага фарфораванага заводу: чайныя сервізы «За-латы ліст» і «Зарва», ка-фейныя — «Залатыя кроп-кі», «Свята», вазу для кве-гак, дзіцячы кубак «Тузік». Усе яны арыгінальна дэкары-раваны і ўпрыгожаны абед-зеннымі стол. Экспанаты ат-рымалі высокую ацэнку, а

калектыв прадпрыемства ўдостоіўся грашовай прэміі.

З рук у рукі членаў Эк-спертнага савета пераходзіць палічка для кухні, прадстаў-леная Мінскім заводам элек-трахаладзільнікаў. Яна ўда-ла сканструявана, хоць зроб-лена з адыходаў, і складзе адзіны ансамбль кухоннага інвентару.

За выпуск разнастайных трыкатажных вырабаў з па-латна з накладным жакардам і піке, а таксама за паляп-шэнне якасці вырабаў маса-вай вытворчасці таксама за-служыла грашовую прэмію мінская трыкатажная фабры-ка «Прагрэс». Сярод яе ўзо-раў — касцюмы жаночыя і дзіцячыя, святэры спартыў-ныя, сукенкі жаночыя, вы-

раблення з чысташарсцяной пражы. Па сваёй якасці яны не ўступаюць лепшым сусвет-ным маркам.

Вялікім дэфіцытам да гэ-тага часу ў рэспубліцы быў мэблевы аддзелачны лак. Гандлёвым арганізацыям да-водзілася завозіць з-за межаў Беларусі. Цяпер выраб яго асвоіў Мінскі лакафарбавы завод. Новы від лакаў рэка-мендаваны да масавай вы-творчасці. Калектыву заво-да прысуджана грашовая прэ-мія.

Высокую ацэнку атрымалі вырабы бабруйскіх прамы-словых прадпрыемстваў. Ся-род іх куртка школьнай ўце-пленая з трыкатажнай аддзел-кай. Яна будзе шыцца з во-данепрацавальных тканін, у тым ліку капронавых і тыпу

«балоння». Вельмі добра бу-дуць прыняты пакупнікамі сарочки мужчынскія. Яны ад-рознваюцца ад тых, што ра-ней выпускаліся, навізнай трыкатажнага палатна і ад-дзелкай ласцікам. Гэта па-ляпшае іх знешні выгляд і носкасць.

А вось прадукцыя Бары-саўскай фабрыкі піяніна. Мы бачым новы ўзор інстру-мента — «Актава». У ім значна палепшаны акустыч-ныя якасці. Клавіятура больш зручная для ігры: лёг-кая, роўная. Архітэктурнае афармленне корпуса выкана-на ў новым стылі і добра ўпісваецца ў інтэр'ер сучас-най мэблі. Піяніна атрымала высокую адзнаку.

Рад прадпрыемстваў Міні-стэрства мясцовай прамысло-

васці Беларусі асвоіў новыя сувеніры, якія бяспрэчна з'яўляюцца вытворчай уда-чай. Асабліва варта адзна-чыць рэчы Магілёўскай фаб-рыкі мастацкіх вырабаў, якая пачала выкарыстоўваць для лялек ільновалакно. Су-веніры-лялькі «Ляпатнік», «На рыбалку», «Цімафей», «Па грыбы», «Пастушок», «Жыня», «Народныя прыпеў-кі», «Магрэта і Саўка» доб-ра глядзяцца, адлюстроўва-юць нацыянальную асаблі-васць, недарма і будуць карыстацца попытам у пакупні-коў.

П. ЯРМОЛЕНКА,
дырэктар Беларускага
філіяла Усесаюзнага па-
стаяннага павільёна леп-
шых узораў тавараў на-
роднага спажывання.

НАСТАЎНИЦА ЗАЙМАЕЦЦА Ў АСПІРАНТУРЫ

Яе ўрокаў вучні чакаюць з нецярплівацю, яны ведаюць, Клаўдзія Якаўлеўна зноў раскажа штосьці новае, чаго не прачытаеш у падручніку. К. Я. Кавалёва выкладае ў Баронькаўскай сярэдняй школе біялогію і асновы сельскагаспадарчай вытворчасці.

Цікавая біяграфія ў сельскай настаўніцы. У два гады засталася дзяўчынка сиратой, але добрыя людзі не пакінулі яе ў бядзе. Вырасла Клава працалюбівай дзяўчынай, пайшла на калгасную ферму. Яе прызначылі цялятніцай. Хутка пра Кавалёву загаварылі як пра старанную пра-

цаўніцу. Часам ёй задавалі пытанні наконт адукацыі. Нейкі сорамна было адказваць, што скончыла ўсяго восем класаў. «Эх, Клаўдзія, Клаўдзія, — дакарала сама сябе ў думках, — вучыцца табе трэба».

Паступіла ў вясэрнюю школу рабочай моладзі. Нялёгка было сумяшчаць вучобу з работай. А тут яшчэ няшчасце: захварэў муж. Іншы мог адступіць, кінуць вучобу, але не Клаўдзія, і яна дабілася свайго: закончыла сярэдняю школу з сярэбраным медалем. А праз месяц паехала здаваць уступныя экзамены ў Беларускаю

сельскагаспадарчую акадэмію.

Яе прынялі. Паляцелі гады вучобы. А ці так ужо яны і ляцелі? Сумавала па дому. Не пакідалі думкі: «Як там муж і сын?» Птушкай ляцела дамоў, калі выдаваліся свабодныя дні. Але вучылася выдатна.

Працаваць Клаўдзію Кавалёву накіравалі ў Баронькаўскую школу. Зараз яна вучыць другіх і вучыцца сама ў аспірантуры Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі. Ужо здадзены кандыдацкі мінімум, не за гарамі абарона дысертацыі.

Г. ЗАХАРЭНКА.

Касцюковіцкі раён.

ПА 133 АДРАСАХ

Таня Журэўская прыйшла на Гродзенскі тонкасукоўны камбінат у 1957 годзе. Яе і іншых дзяўчат, якія толькі што скончылі дзесяцігодку, залічылі вучаніцамі. Незвычайнае, цікавае чакала на кожным кроку. Няўжо гэтыя прыгожыя тканіны, з якіх шыюцца паліто і касцюмы, зроблены не з чыстай воўны? Не, адказаў майстар, воўна — гэта толькі адзін з кампанентаў, у смесавым цэху да яе дадаюць капрон, штапель, ачоскі, трыкатаж. Аб далейшым шляху будучага сукна дзяўчаты даведзіліся, калі самі сталі за прадзільныя і ткацкія станкі.

Гудуць машыны, бясконцымі здаюцца вееры блакітных, бэжавых, зялёных, чырвоных нітак, якія, пераплятаючыся, ствараюць сурвізну. Каб стаць тканінай, яна павінна яшчэ прайсці аддзел чысткі, фарбавальныя баркі, безусадачную і водаадштурхоўваючую аддзелку, сукнавальныя і варсавальныя машыны, прасавальныя прэсы.

Цяпер з гэтымі складанымі працэсамі Таццяна Журэўская сама знаёміцца навічоў. 11 год яна на камбінаце, за гэты час скончыла завочна тэхнікум лёгкай прамысловасці па спецыяльнасці воўнаткацтва і зараз працуе інжынерам па падрыхтоўцы кадраў. Яна займаецца тэхнічнай вучобай рабочых, у яе распараджэнні таксама тры, хто вучыцца без адрыву ад вытворчасці. На Гродзенскім тон-

касуючым каля 70 чалавек займаецца завочна ў тэхнікумах і інстытутах, больш 100 — у школах рабочай моладзі.

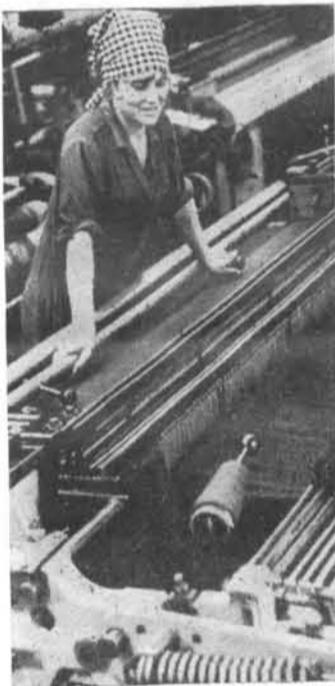
Амаль паўтары тысячы чалавек працуе на камбінаце. Вялікія рабочыя калектывы даў пецёўку ў жыццё сотням маладых дзяўчат. Сярод іх былі і сёстры Кот, якія разам з бацькамі вярнуліся на Радзіму з Аргенціны. Зараз Вера і Марыя Кот — высокакваліфікаваныя ткачыкі.

Гродзенскі тонкасукоўны камбінат спецыялізуецца на вырабе касцюмных і палітовых тканін. Параўнальна танную сыравіну ўмельныя рукі прадзільшчыц і ткачых ператвараюць у прыгожыя сукны, трыко, дрэпы, на якія ў магазінах заўсёды вялікі попыт. Гэта і зараз мела: выдатная якасць спалучаецца з невысокай цаной — 7—10 рублёў за метр.

У апошні час на камбінаце многае зроблена для пашырэння асартыменту выпускаемай прадукцыі. Да юбілею рэспублікі дэсінатары распрацавалі рад новых узораў тканін. Асабліва прыгожыя палітовыя тканіны «Маладзёжная» (аўтары Надзея Торцікава і Паліна Пагарэльская), у якой пераплятанне нітак нагадвае беларускі арнамент. Яна выпускаецца ў некалькіх каляровых варыянтах, таксама як «Сцяжынка», «Зорачка», «Лужок» і інш., якія трывала заваявалі пакупніка не толькі ў Гродна ці Мінску, а і ў Калінінградзе, Алма-Аце, Ба-

ку, Хабарўску, Брацку, Уладзі-вастоку. Па 133 адрасах накіроўвае Гродзенскі тонкасукоўны сваю прадукцыю. А выпускіць сёлета камбінат каля 2,5 мільёна пагонных метраў тканіны.

А. МАЛАШЭУСКАЯ.

Ткачыха Гродзенскага тонкасукоўнага камбіната Вацлава МІКЕЛІС.

Фота В. ДУБІНКІ.

ПЕРАД РАССТРЭЛАМ

Цёмнай лютаўскай ноччу 1942 года з лесу выйшлі двое. Там, дзе пачыналася вёска Бель, мужчыны спыніліся.

— Святло гарыць, — сказаў адзін.

— Значыць, можна ісці, — дадаў другі.

Мужчыны асцярожна падыйшлі да хаты.

Іх чакалі: на стале стаяла вячэра.

— Прагаладаліся, паўна, — уздыхнула немаладая жанчына.

— Прыбаўляецца людзей у атрадзе, — заўважыў адзін з партызан. — Але трэба болей.

— Мы на Таню спадзяёмся, — сказаў другі.

Пачуўшы гэта, Таня хуценька падыйшла да стала, сказала:

— Я з радасцю, Авар'ян Іванавіч.

Глядзець спакойна на фаныстаў не магу...

— Глядзець, дзяўчо маё, яшчэ некаторы час даведзешца, — адказаў Авар'ян Іванавіч. — А вось змагацца трэба. Есць для цябе заданне...

Ва ўмоўным месцы ў лесе, пад бураломам, ляжалі лістоўкі. Іх даставілі з Вялікай зямлі. У лістоўках раскажвалася аб святкаванні ў Маскве 24-й гадавіны Чырвонай Арміі, аб падзеях на франтах вайны.

Таня ішла з вёскі ў вёску, разносячы радасныя весткі. А надзейным людзям паведамляла, што ў лесе збіраюцца партызаны. Ёй верылі, многія ішлі ў лес, да народных месцаў.

Аднойчы Тані перадалі:

— Чакай. Сёння ноччу прыбудзе госць з Вялікай зямлі.

Дзяўчына не ведала, што за ёй і яе маці

сочыць здраднік Усцін Зазулін, які толькі чакаў моманту, каб схопіць партызанскую сувязь.

Калі сціямнела, у хату Абагуравых пастукаліся. Таня хуценька адчыніла. Але не паспела ўпусціць у хату гасця, як у пакой уварваліся паліцаі. Разведчык схопіў пісталет, кінуўся да акна. Выстраліў раз, другі. Сілы былі няроўныя. Яго схопілі, заламалі рукі. Узняў Таню і яе маці...

Пачаліся страшэнныя катаванні, допыты. «Дзе партызаны? — крычаў гестапавец. — Скажы і адразу ж адпусцім!»

Кроў залівала твар дзяўчыны. Нерухома павісла перабітая рука, але Таня маўчала.

...У ноч перад расстрэлам Таня многа аб чым перадумала. Адзін за другім праплывалі ўспаміны. Вось яна, піянерважатая Валынцаўскай школы, плячэ разам з дзяўчынкамі вяні з рамонаў, раскажвае дзецям казкі. Якімі яны вырастуць, гэтыя хлопчыкі і дзяўчыны?

На досвітку зарыпеў замок. Таню і яе маці вывелі з камеры. Вось і стайня — месца пакарання савецкіх патрыётаў. Дачку і маці прыставілі да сцяны. Грымнула аўтаматная чарга. Так загінула камсамолка Таня Абагурава, але таварышаў не выдала. Атрад працягваў барацьбу з акупантамі.

З кожным годам час усё далей адсоўвае ад нас падзеі Айчынай вайны. Але памяць сэрца мацней за час. І мы зноў называем імёны тых, хто загінуў за нашу волю.

В. УШАЎ-ЛАНДЫШ,

Ул. ВАЛОДЗІН.

Карма.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Два пісьма прыйшло ў рэдакцыю. Одно — из амерыканскага горада Детройта от нашого соотечественника Янки Сороки, другое написал пенсионер Леонид Сосимович из Минска. Оба письма поднимают один и тот же вопрос — об отношении к человеку, который заболел. Заботу и внимание встречает каждый, кто обратится к советскому врачу. А в США, пишет Я. Сорока, прежде, чем оказать помощь больному, его спросят, сможет ли он за это заплатить («КАЛІ ЧАЛАВЕК У БЯДЗЕ», 1 стр.).

Недавно состоялось очередное заседание Экспертного совета при Белорусском филиале Всесоюзного постоянного павильона лучших образцов товаров народного потребления. На нем были рассмотрены новинки промышленных предприятий республики. Высокую оценку экспертов получили изделия Минского фарфорового завода, Борисовской фабрики пианино, Могилевской фабрики художественных изделий и других предприятий республики. О новых образцах товаров, которые вскоре украсят и облегчат быт тружеников республики, рассказывает директор Белорусского филиала П. Ермоленко в статье «АДЗНАКУ СТАВЯЦЬ ЭКСПЕРТЫ» (2 стр.).

«ПА 133 АДРАСАХ» (3 стр.). По 133 адресам отправляет свою продукцию Гродненский тонкасукоўны комбинат. Красивые и недорогие сукна, трико, драпы с маркой этого комбината охотно покупают в Минске, Калининграде, Алма-Ате, Баку, Хабаровске, Владивостоке. В последнее время на предприятии многое сделано для расширения ассортимента выпускаемой продукции.

Жили в деревне Хоростово на Брестчине два друга — Михаил Хомич и Андрей Цуба. Оба сражались против гитлеровцев и владисовцев, обоим судьба забросила на Британские острова, оба в 1964 году решили вернуться на Родину. Уже оформили все документы, но за несколько дней до отъезда Андрей тяжело заболел: отнялись ноги. Раны войны, тяжелая работа сделали свое дело, и вырос на английской земле еще один холмик над могилкой белоруса. А Михаил Хомич вернулся в родные Аношки. Радостной была встреча с женой и сыновьями. На днях М. Хомич был гостем нашей редакции, он рассказал о своей жизни на Родине, поделился планами на будущее («МЫ ЗНОУ РАЗАМ», 4 стр.).

Осенью минувшего года приехал на Родину священник из американо-русского города Лисли Иван Тарасевич. Неожиданная болезнь заставила его продлить визу, и он без малого год прожил в Клешиных Щучинского района. Бесконечно благодарен Иван Михайлович советским врачам и медсестрам, поставившим его на ноги. И в родной деревне, и в Москве, куда он ездил дважды, и даже в больнице, где ему делали операцию, Тарасевич внимательно присматривался к жизни советских людей. Особенно его поразили перемены, которые произошли в белорусской деревне. Своими впечатлениями, наблюдениями, сравнениями делится с читателями наш соотечественник в письме «БЫВАЙ, РОДНАЯ СТАРОНКА» (4 стр.).

Когда 3 июля 1944 года советские войска вступили в Глубокое, город лежал в руинах. Из 1124 жилых домов уцелело только 357. С пригорка печально смотрелись в зеркало реки изрешеченные осколками снарядов костел и церковь. И сегодня еще, доживая свой век, возвышаются над Глубоким два старых здания, а рядом растет, строится новый город, в котором уже живет 11 тысяч человек. За послевоенные годы в Глубоком построено 1500 жилых домов — почти полтора довоенных города. На улице Молодежной возник новый микрорайон. Наряду со строительством ведется большая работа по реконструкции и благоустройству города. А в прошлом году пришли строители и на Березвицу. Взамен деревянного, наспех построенного после войны моста вырос новый, железобетонный («МОСТ ПРАЗ БЕРАЗВИЦУ», 5 стр.).

«МІНСК — ГОРАД СТУДЭНТАЎ» — так называется корреспонденция, помещенная на 6 стр. Действительно, столица Белоруссии по праву называется студенческим городом: студенты 13 вузов, филиалов заочных и вечерних факультетов московских и ленинградских институтов, 27 техникумов и училищ составляют девятую часть населения города. Белоруссия, сравнительно недавно бывшая краем нищеты и невежества, сегодня стала республикой высокой культуры. Юноши и девушки из Азии, Африки, Латинской Америки и Европы едут учиться в наши вузы. В университетах и институтах Минска обучается молодежь из 39 стран мира.

На Мінскім трактарным заводзе паспяхова ажыццяўляецца сувязь навукі з вытворчасцю. З дапамогай вучоных у цэху ковачных прэсаў устаноўлены аўтаматызаваны рэгістратар вытворчасці, які рэгулюе рэжым працы. НА ЗДЫМКУ: інжынер Міхаіл ТУЖЫКАЎ за пультам кіравання.

БЫВАЙ, РОДНАЯ СТАРОНКА!

Лічаныя дні засталіся да майго адлёту ў Амерыку. Здаецца, і набыўся я ў роднай вёсцы, сярод дарагіх сэрцу людзей, мілых і ветлівых вяскоўцаў, якіх я палюбіў і якія шчыра палюбілі мяне і хацелі, каб я застаўся з імі назаўсёды, а ўсё роўна цяжка будзе пакідаць родную старонку.

Я пісаў ужо, што зімой доўга хварэў, але цудоўныя дактары і медсёстры паславілі мяне на ногі. Вязмежна ўдзячны ім за гэта і як свяшчэннік буду маліцца за іх. З прыходам пекнай вясны здароўе маё пайшло на прапуку самым шпэркім крокам. Напэўна, лепшае лякарства ад маёй немачы беларуская вясна, чароўная прырода і дарагія суродзічы.

Перад ад'ездам у Амерыку вырашыў яшчэ раз наведаць Маскву. Паехаў туды з сынам маёй пляменніцы Антонам. І

зноў на кожным кроку ў гэтым вялікім, прыгожым горадзе сустракаў добразычліваць, чуласць, пашану да чалавека з іншага краю. Пабываў у Крамлі, гістарычным музеі, Трацякоўскай галерэі, планетарыі. У касцёле святога Людовіка і патрыяршым саборы папаў на службу. Вялікія матэрыяльныя і духоўныя скарбы бачыў на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі. Ездзіў туды два разы, паехаў бы яшчэ і яшчэ, але мой час быў абмежаваны.

У Загорску наведаў Троицкі манастыр. Пры ім ёсць духоўная акадэмія. У канцелярыі акадэміі трымаюць кнігу, куды наведвальнікі запісваюць свае ўражанні. Я бачыў там запісы на французскай, англійскай, нямецкай, рускай мовах. Свае ўражанні я запісаў па-беларуску. Малады чалавек,

які быў там нашым праважатым, гаварыў па-руску і па-англійску. На яго пытанне, адкуль я, адказаў, што з Беларусі. А ён тады на чыстай беларускай мове кажа: «Вы яшчэ не забыліся гаварыць па-нашама?» Ён таксама з Беларусі, і мы з ім далей гаварылі па-беларуску.

Быў два разы на Краснай плошчы. У першы раз не ўдалося пабываць у Маўзалеі Ільіча, таму што незлічона колькасць людзей з усіх канцоў Саветаў Саюза, якія хацелі ўбачыць Леніна, стварыла велізарную чаргу. Амерыканскі карэспандэнт паказаў мне, што трэба падыйсці да міліцыянера і сказаць яму, што я з далёкага краю і хачу абавязкова бачыць Ільіча. Я так і зрабіў, паказаў яму свой амерыканскі пашпарт, і ён прапусціў мяне без чаргі.

На працягу доўгіх месяцаў прыглядаўся я да жыцця савецкіх людзей, асабліва вяскоўцаў. Вось мае назіранні, параўнанні, заўвагі.

Наогул, людзі цяпер жывуць куды лепш, чым раней. Калісьці васьмь такой вясенняй парой мала хто з сялян меў хлеб, большасць зацірку сёрбала, а пра мяса і ўспаміну не было. Цяпер і хлеба, і мяса ўдасталіся. Хлеб белы і чорны, булкі дастаўляюць у вёскі з пякарні. Мясца, як і малака, сыр, масла, яйкі, у кожнай сям'і свае.

Раней бедная жанчына свету не бачыла з-за лёну, з-за кудзелі, з-за красён. Дзень і ноч працавала, каб наткаць палатна на сарочкі для сям'і, на порткі мужу і сынам, зрэбніны на мяхі пад збожжа і бульбу. Цяпер усё гэта фабрычнае ў магазінах — пекна і ядорага.

А хто калі на вёсцы меў нейкае паняцце аб электрычным святле? Зараз яго ў кожнай вёсцы, у кожнай хаце. Націскай на выключальнік, і дом аж зіхаціць ад святла. У нашай вёсцы адзін чалавек не дазволіў, каб яму ў хату правялі электрычнасць, казаў, што, як дзеды-прадзеды, будзе карыстацца газоўкай. Але васьмь прыехаў да яго сын з горада, убачыў, што ва ўсіх электрычнасць, толькі ў бацькі яго сляпая лямпачка, пастыдзіў бацьку і сам папрасіў, каб у яго хату правялі правады. Цяпер той чалавек гатовы ўступіць у бой з любым, хто паспрабуе пазбавіць яго электрычнасці.

А ўзяць хоць бы лазню. Ці была калі на вёсцы лазня, дзе б ўдасталіся гарачай і халоднай вады, куды мог бы пайсці кожны чалавек? А цяпер ідуць у лазню старыя і мала-

«МЫ ЗНОЎ РАЗАМ»

Ён прыйшоў у рэдакцыю і сказаў на добрай беларускай мове:

— Я Міхаіл Хоміч, вярнуўся з Англіі ў вёску Аношкі на Нясвіжчыне да жонкі, дзяцей. А гэта мой сын, таксама Міхаіл, — паказваючы на прыгожага статнага хлапца, дадаў гасць. — Ён шафёр у мэра горада Баранавічы, а на гэты раз прывёз у Мінск на яго машыне мяне. Праўда, мы маглі прыехаць і на аўтобусе, але калі сын папрасіў старшыню гарсавета адпусціць яго на дзень, каб з'ездзіць з бацькам у Мінск, дык той не толькі дазволіў, але і даў машыну.

— Сядайце, вельмі прыемна.

— Прыехаў да вас, — працягваў Міхаіл Міхайлавіч, — каб асабіста падзякаваць за тую духоўную падтрымку, якую аказвалі вы мне ў Англіі сваімі цёплымі пісьмамі, газетамі, літаратурай, падзяліцца ўражаннямі аб жыцці ў роднай вёсцы.

— Даўно вярнуліся? — пытаем гасця.

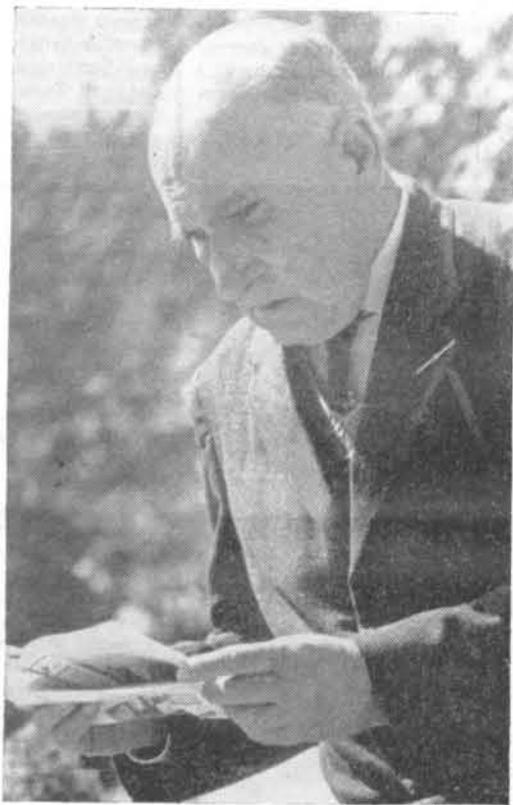
— Ужо больш двух тыдняў пражыў у сваіх Аношках. І ўсё ніяк не магу паверыць, што хаджу па роднай зямлі, дыхаю паветрам Радзімы.

Ён расказвае, якой гордасцю поўніліся сэрцы выхадцаў з Расіі, калі Юрый Гагарын зрабіў свой першы касмічны палёт.

Выпусціўшы клубок дыму з англійскай цыгаркі, Міхаіл Міхайлавіч працягвае:

— Быў у мяне добры сябар Андрэй Цуба з вёскі Хорастава на Брэстчыне. Мы дзялілі з ім франтавую пайку хлеба, разам змагаліся пад Монтэ-Касіна і на рацэ Дзі-Сангра ў Італіі супраць фашыстаў і ўласаўцаў, радаліся перамозе над гітлераўскай Германіяй і хуткаму вяртанню на Радзіму. Але радасць была нядоўгай. Лёс закінуў нас на Брытанскія астравы. Думка аб вяртанні на Радзіму не давала спакою. Сустрэкаліся, бывала, гутарылі, дзяліліся весткамі з Радзімы, будавалі планы на будучае. Нарэшце, у 1964 годзе абодва атрымалі дакументы на вяртанне ў Беларусь. Колькі было радасці... І зноў лёс! Ён, як ліхая мачыха, праследаваў нас. За некалькі дзён да ад'езду захварэў таварыш: адняліся ногі. Рань войны, цяжкая праца ў Англіі, вільготны клімат зрабілі сваё. Лёг у шпіталь. Я не мог пакінуць у бядзе блізкага мне чалавека, чакаў, пакуль паправіцца, каб адвезці на Радзіму. Прайшло паўгода, год. Тэрмін віз скончыўся. Андрэй Цуба не папраўляўся. Неяк прыйшоў да яго ў бальніцу — гляджу, з ім зусім дрэнна.

«Едзь, Міхаіл, пакінь мяне. Не бачыць мне болей роднай зямлі. Калі б толькі мог паўсці, поўз бы да яе, толькі каб убачыць... Цяжка паміраць на чужыне. Будзеш дома, пакланіся зямельцы роднай... Пакланіся жонцы, дзецям, родзічам і скажы, што я заўсёды быў верным сынам Бацькаўшчыны. Не мая віна, што так склаўся лёс, што даверыліся мы розным гене-

ралам нахштэрт Андэрса і Бур-Камарэўскага. І яшчэ перадай дзецям мой бацькоўскі наказ, каб любілі і шанавалі Радзіму».

7 мая 1966 года мой таварыш памёр. Так і не давёз я яго да роднай зямлі. І вырас яшчэ адзін узгорак над магілай беларуса.

— Нездарма ў народзе кажуць: «На чужыне і хлеб горкі», — працягвае Міхаіл Міхайлавіч. — Так, горкі хлеб чужыны, і нікому я не жадаю яго паспытаць. Я не кепска жыву ў Англіі. Звыш дваццаці год працаваў санітарам у шпіталі. Пры ім і жыву, займаю асобную кватэру з усімі выгодамі, добра адносіліся да мяне і англічане. Нічога дрэннага аб Англіі я не магу сказаць. Матэрыяльна быў забяспечан. Але не гэта галоўнае ў жыцці.

Смутак па роднай зямлі, па сям'і, духоўная пустата, чужая мова, звычай, норавы, пастаяннае адчуванне, што ты чалавек «другога гатунку», — усё гэта прыгнятала, непасільным цяжарам ляжала на душы.

— Вось яны, мае дарагія Аношкі! А гэтыя стройныя, шыракаплечыя хлопцы — мае сыны! Не, не пазнаў бы я іх, калі б давалася дзе-небудзь сустрэцца. Пакідаў іх хлапчукамі.

...Доўгія абдымкі, пацалункі. Уся вёска сабралася, каб паглядзець на гэтую незвычайную сустрэчу.

— А чаго дзедка плача? — пытаўся ўнук.

— Не плач! Не плач, тата. Ты тут... Мы зноў разам!.. — супакойвалі сыны, нявестка.

Цяжка гаварыць, што перажыў за гэтыя некалькі хвілін стары Хоміч. Слёзы самі каціліся з вачэй ад радасці, што зноў у сваёй сям'і, што зноў бачыць дарагія Аношкі, што яны нават многа лепш, чым ён сабе іх уяўляў.

Міхаіл Міхайлавіч яшчэ доўга расказваў аб сваёй вёсцы, аб жыцці на Радзіме, дзяліўся планами.

У заключэнне размовы Міхаіл Міхайлавіч прасіў напісаць, што жыве ён добра, радасна і не дзе-небудзь у Сібіры, і не ў турме, як прадказвалі яму некаторыя «добразычліўцы», а ў сваёй роднай вёсцы, з жонкай і дзецьмі, а таксама перадаць сардэчнае прывітанне ўсім яго сябрам у Англіі.

Г. БЯЛКЕВІЧ.

НА ЗДЫМКУ: Міхаіл ХОМІЧ.

ПИШУТ ЗЕМЛЯКИ ВСТРЕЧА С ЭКИПАЖЕМ «ТИКСИ»

Недавно в Брисбэн приехал советский теплоход «Тикси». Мы с секретарем общества Австралийско-советской дружбы пригласили его экипаж к нам в клуб докеров. Моряки принесли гармошку и гитару, пели советские песни и танцевали.

Назавтра (было как раз воскресенье) брисбэнцы повезли их по окрестностям города. Всюду советские люди встречали радушие и гостеприимство.

Вечером экипаж «Тикси» устроил ответный прием. Столы были празднично накрыты, была русская водка и разная закуска. С обеих сторон было сказано много

добрых слов, ужин прошел сердечно и тепло. Советские моряки произвели на местных жителей самое лучшее впечатление.

Спасибо за книги для детей — радость была неописуемая. Если можно, вышлите что-нибудь также на английском языке. Многие австралийцы очень интересуются жизнью в СССР, и книги эти будут нашими хорошими помощниками.

С приветом от земляков — тех, кто живет вдали от Родины, но идет дорогой справедливости и мира.

Иван ПЛЕХАНСКИЙ, Австралия.

УЛИЦА НАШЕГО СЫНА

С большим интересом читаем газету «Голас Радзімы» и брошюры, очень любим рассматривать фотографии городов и сел. Не перестаём удивляться их бурному росту. Хотелось бы, чтобы помещались снимки не только городов Белоруссии, но и других республик Советского Союза.

Мы рады, что в недрах нашей земли находят все новые и новые клады, веками лежавшие без применения, что мощные машины заменили труд пахаря, который когда-то от зари до зари, не разгибаясь, обрабатывал свою скудную полосу. Добрые вести с Родины

служат нам утешением и подспорьем в старости. Мы прожили долгую и нелегкую жизнь, пережили две мировые войны. Сколько пришлось перенести во время последней! Наш сын Базиль с тремя товарищами-белгийцами был схвачен фашистами и погиб где-то в Германии, в концентрационном лагере. Белгийское правительство отметило его заслуги в борьбе с фашистами, посмертно наградив орденами и медалями. В честь нашего сына названа улица — улица Базиля Дикого.

Александр ДИКИЙ, Бельгия.

Матрошкі.

Фотаэцюд І. СТЭЦА.

дыя і, напарыўшыся, выхадзяць з яе старэйшыя маладымі, а маладыя прыгажэйшымі.

Даўней ці мог хто з вёскі ляхыцца ў кваліфікаваных спецыялістаў? Калі ж хто сёння захварэе, выклікае (бясплатна) доктара ці «хуткую дапамогу» ў хату. Пры сур'ёзнай хваробе кладуць чалавека ў бальніцу, там робяць усе анализы, рэнтген (бясплатна) і будучы ляхыць столькі, колькі патрэбна (зноў бясплатна). Парадзіхі і малыя дзеткі больш не гінуць ад няўмеласці «бабкі». Ды яшчэ ёсць закон: жанчына адпачывае два месяцы да родаў і два месяцы пасля родаў і за гэты час атрымлівае зарплату.

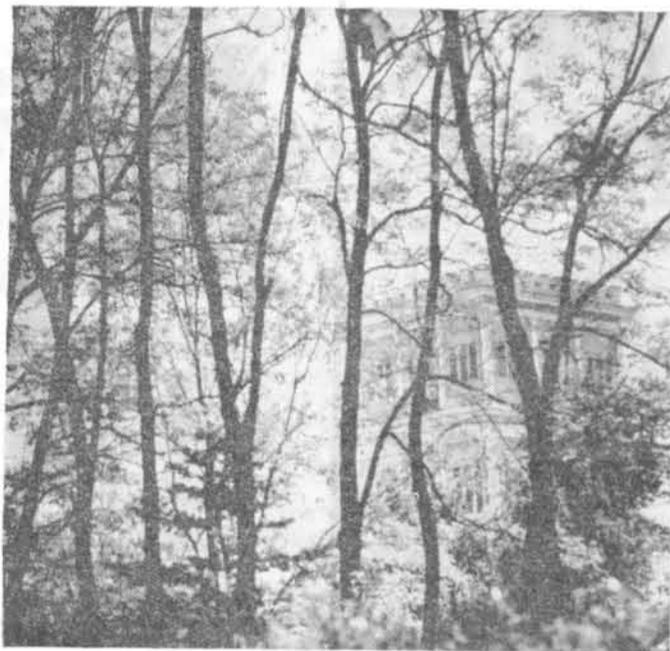
Некалі вёскі былі цалкам непісьменныя, а зараз сярэд маладога пакалення днём са свечкай не знойдзеш неадуканага. А хто калі з сялян вучыўся ў вышэйшай школе, напрыклад, ва ўніверсітэце? Адзінікі, і тое хіба цудам. Цяпер, калі вучань мае здольнас-

ці і ахвоту, ён скончыўшы сярэдняю школу, вучыцца далей, штомесяц атрымлівае дзяржаўную стыпендыю. Некаторыя працуюць і вучацца заочно. Гэта нялёгка, але ж без працы чалавек — трупень. А трупіні нават пчола выкідаюць са свайго вулля.

Шмат і іншых паэтычных праяў жыцця ў Савецкай краіне, аднак ёсць і недахопы, якія неабходна папраўляць і выдаляць. Не пашкодзіла б больш сеяць сакавітых траў, каб скаціна давала многа малака, мяса і г. д. Ужо ёсць такія калгасы, дзе ўсё вельмі добра. Трэба старацца, каб усе былі такімі. Дрэнныя яшчэ прасёлачныя дарогі. Не дзіва, што аўтобусы, падекокваючы на іх, хутка псуецца, а на добрых дарогах яны былі б больш даўгавечнымі. Не крыўдуйце на мяне за крытыку, без яе — застой у жыцці.

Іван ТАРАСЕВІЧ,
святшчэннік.

Шчучынскі раён.

Гомельскі парк культуры і адпачынку імя Луначарскага — адзін са старэйшых і прыгажэйшых у рэспубліцы. Гэтану цудоўнаму зялёнаму кутку каля двухсот гадоў. У парку — дзесяткі парод дрэў, многа кветак і кустоў. НА ЗДЫМКАХ: 1. У акружэнні дрэў узвышаецца старажытная вежа замка графа Паскевіча. 2. Старыя дрэвы, якія скончылі сваё жыццё, прадаўжаюць служыць чалавеку. Гомельскія майстры ператварылі іх у своеасаблівыя скульптуры.

У ПАРКУ НАД СОЖАМ

ДА 50-ГОДДЗЯ БССР

МОСТ ПРАЗ БЕРАЗВІЦУ

1. ...«На паўднёвы захад ад горада Полацка нашы войскі, рухаючыся наперад, авалодалі важным вузлом шасейных дарог, чыгуначнай станцыяй і горадам Глыбокае. Знішчана 1000 нямецкіх салдат і афіцэраў, захоплены многа трафейў і 200 ваеннапалонных».

Гэтым і словам закончыў дыктар Маскоўскага радыё зводку Савецкага інфармацыйнага бюро 3 ліпеня 1944 года. З таго летняга дня, калі над горадам зноў залунаў чырвоны сцяг вызвалення, пачынаецца новая гісторыя Глыбокага. Гісторыя, якая налічвае ўжо амаль чвэрць стагоддзя.

2. — Адкуль пайшла назва горада?—спытаў я ў старшыні гарсавета Валянціны Аляксееўны Карэпавай.

— Адны кажуць,—ад возера Глыбокае, на беразе якога ляжыць горад, другія лічаць, што назва павялася ад слова «глыбіна». Мне здаецца гэта версія больш верагоднай. Бачыце, Глыбокае быццам схавалася ў глыбіні Віцебшчыны, у зацішным кутку, як кажуць, у бога за пазухай. Тут не было ні такіх бойкіх дарог, як у іншых мясцовасцях Беларусі, ні буйной прамысловасці.

І ўсё-такі не скажаш, што глыбачанам жылося, як у таго бога за пазухай. Мясцовыя краязнаўцы раскажуць вам не толькі пра тое, што іх горад упамінаецца ў документах Лівонскай вайны, але нават пакажуць вуліцу, па якой праязджаў сам імператар Напалеон Банапарт. Документны сведчаць і аб тым, што ціхае мястэчка бурліла рэвалюцыйнымі дэманстрацыямі, будавала барыкады і змагалася разам з усёй Беларуссю за ўладу Саветаў. 17 кастрычніка 1905 года ўсё Глыбокае выйшла на пачатную факельную дэманстрацыю з лозунгамі: «Далоў царскае самадзяржаўе!» У гады панавання пілсудчыкаў Глыбокае змагалася за ўз'яднанне з Савецкай Беларуссю.

3. На працягу чатырох з паловай стагоддзяў свайго існавання Глыбокае не раз гарэла ў агні войнаў. Але самыя страшныя разбурэнні горад перанёс у час апошняй вайны. 3 ліпеня 1944 года савецкім войнам, што ступілі на вуліцы Глыбокага, адкрылася жудасная карціна—горад ляжаў у руінах, дымліся папалішчы, пустымі вокнамі сіратліва глядзелі ўцалелыя будынікі. З 1 124 жылых дамоў у горадзе засталася толькі 357.

У тым месцы, дзе некалі быў мост, які злучаў левы бераг Беравіцы з правым, тырчэлі з вады абгарэлыя палі. А ў лостра ракі панура глядзелі з пагорка касцёл і царква, абшарпананыя, лабітыя асколкамі снарадаў, падзяўбаныя градам куль.

Колькі дзесяцігоддзяў стаялі ўжо касцёл і царква на самым высокім пагорку горада, адзін на супраць другога, нібы сапернічаючы паміж сабой. Цяпер, здавалася, яны забыліся пра даўнія звады і абодва гаротна пазіралі на рэшткі таго, што яшчэ некалькі дзён назад называлася горадам.

4. І сёння ўзвышаюцца над Глыбокiм два вялікія старыя гмахі. Няма ў іх выглядзе былой пагарды, яны ціха дажываюць свой век.

— Дзейнічаюць?—пытаюся ў Валянціны Аляксееўны Карэпавай.

— Пакуль што дзейнічаюць,—адказвае.—Часам збіраюцца бабкі на фест. Вось дзямі прыходзілі прадстаўнікі касцёльнага камітэта, просяць дапамагчы правесці ў касцёл электрычнае святло. Відаць, васковыя свечкі сталі з моды выходзіць. Трэба будзе нешта зрабіць.

Не касцёл і не царква вызначаюць сёння грамадскую пільну горада. У жыхароў Глыбокага больш сучасныя духоўныя запатрабаванні. Іх цягне ў бібліятэкі (у горадзе 36 бібліятэк), у дом культуры, кінаатэатр.

У першыя пасляваенныя гады ў Глыбокiм дзейнічала педагагічнае вучылішча. З яго сцен выйшла больш тысячы настаўнікаў. Некалькі тысяч высокакваліфікаваных спецыялістаў дало сельскай гаспадарцы Глыбокае вучылішча механізацыі.

Днём ідуць заняткі ў дзвюх сярэдніх школах горада, а па вечарах многія хлопцы і дзяўчаты спяшаюцца ў класы школы рабочай моладзі. Да чарговага выпуску рыхтуюцца ў музычнай школе.

5. — Ну і разбудавалася Глыбокае, аж да самага Беравічча дайшло,—гаворыць дзед свайму суседу па лаўцы, глядзячы праз акно аўтобуса.

— І не кажы,—адказвае сусед.—Гэта ж кіламетры са тры, напэўна, будзе?

— Будзе. Калі не болей...

Гэты ўрываек пачутай у аўтобусе размовы я прыгадаў, слухаючы Валянціну Аляксееўну.

— ...Сёлета будзем пашыраць вуліцу Савецкую. (Яна вядзе на Беравічча). Пракладаём там водаправод, электралінію. Дарэчы, летась на Савецкай мы заклалі парк імя 50-годдзя Кастрычніка. Наогул, у тым раёне пачынаем ствараць зону адпачынку. На возеры Мушкат, гэта ў канцы горада, зрабілі добры пляж. Цяпер лодачную станцыю збудуем. У горадзе ўжо больш 11 тысяч насельніцтва. Вось і трэба думаць, як людзі будуць праводзіць два выхадныя дні, асабліва ўлетку.

За пасляваенны час у Глыбокiм пабудавана 1 500 жылых дамоў—амаль паўтара даваенных горада. І асабліва шмат у апошнія гады. Летась, напрыклад, уступіла ў строй 40 прыватных катэджаў. На вуліцы Маладзёжнай узнік вялікі мікрараён. Тут, як грыбы, растуць, двухпавярховыя дамы. Будууюць і гарсавет, і «Міжкалгасбуд», і меліяратары, і многія іншыя ўстановы і арганізацыі.

— За апошнія пару год мы праклалі амаль 5 кіламетраў водаправоду,—не без гордасці паведамляе Валянціна Аляксееўна. Спачатку ўспрымаеш яе гордасць некалькі скептычна, насцярожана, але потым пачынаеш разумець старшыню вьканкома. Для Глыбокага, які і для большасці аднапавярховых гарадоў былой Заходняй Беларусі, водаправод праблема не аб'яна. Пры буржуазнай Польшчы аб гэтым ніхто не дбаў. Добраўпарадкаваннем заняліся па-сапраўднаму толькі органы Савецкай улады.

Таму і для Карэпавай рэканструкцыя і добраўпарадкаванне горада—такія ж важныя і неадкладныя справы, як і будаўніцтва новых аб'ектаў. Летась былі пашыраны тры цэнтральныя вуліцы—імя Леніна, імя Горкага і Маскоўскага; пракладзена 45 тысяч квадратных метраў асфальту; уздоўж тратуараў працягнуліся зялёныя прысады.

Адразу ж пасля вайны на Беравіцы наспех збудавалі драўляны мост. Доўга ён служыў гораду. Былі больш важныя і неадкладныя справы: будавалі заводы, школы, дзіцячыя сады, таму некалькі аб новым мосце не падумалі. Але летась прыйшлі будаўнікі і на Беравіцу. Упоперак яе ёмка ляглі на ўстоі жалезабетонныя пліты. Дзве часткі Глыбокага, на якія падзяліла горад рака, злучыў новы мост.

6. «Станцыя адпраўлення — Глыбокае». Грузы з такой памяткай атрымліваюць у Еўропе, Аўстраліі, Амерыцы. Са станцыі Глыбокае, бадай, штодня адыходзяць таварнякі з рознай прадукцыяй, што вырабляюць на экспарт прамысловыя прадпрыемствы горада. Плодакансервавы камбінат пасылае свае вырабы ў Англію і Данію; мясакамбінат—у Югаславію, Польшчу і Балгарыю; масласырзавод—у Польшчу, Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, на Кубу.

Гэта—тры буйнейшыя прадпрыемствы горада. Ці трэба гаварыць, што ўсе яны з'явіліся ў Глыбокiм за дваццаць з лішнім пасляваенных год? З невялікага цэха, арганізаванага ў 1946 годзе, да сучаснага буйнога прамысловага прадпрыемства вырас плодакансервавы камбінат. Сёння ён выпускае больш 15 мільёнаў банак кансерваў у год.

Калі на вуліцы Маладзёжнай расце жылы мікрараён Глыбокага, то ў процілеглым канцы горада, на вуліцы Леніна, ствараецца прамысловы комплекс. Тут будуецца новы камбінат бытавога абслугоўвання, вялікі хлебазавод (стары ўжо не задавальняе патрэб горада і раёна), летась выраслі карпусы піўзавода. У гэтым годзе будзе закладзены фундамент камбикормавага заводу саюзнага значэння, а на будучы год уступіць у строй новы, больш сучасны малочнакансервавы завод.

7. На аўтобуснай станцыі я ўзяў білет да Мінска і стаў чакаць свайго аўтобуса. У памяці перабіраў сустрэчы з глыбачанамі, іх расказы пра горад. Хто гэта мне гаварыў, што да 1939 года ва ўсім Дзісенскім павеце быў адзін адзіночкі маленькі аўтобус? Здаецца, у райкоме партыі расказвалі. Я гляджу на схему аўтобусных маршрутаў, што звязалі Глыбокае з Мінскам і Віцебскам, з Паставамі, Вільніюсам, Шаркоўшчынай, з усімі вялікімі і малымі вёскамі. А да станцыі праз кожныя дзесяць мінут падыходзяць аўтобусы...

І ўсё-такі, думаю, назва горада, відаць, пайшла ад возера Глыбокае. Прынамсі, у наш час версія «глыбіні» некалькі не падыходзіць, афіцыйна гаворачы, не адпавядае рэчаіснасці.

В. МАЦКЕВІЧ.

СУВЯЗІ ВУЧОНЫХ

Зарубежныя вучоныя—частыя госці навуковых лабараторый Мінска. Паўтара года ў Інстытуце цепла- і масаабмену працуе індыйскі вучоны доктар І. Д. Кумар.

У гэтым жа інстытуце працуе прафесар Мінесотага ўніверсітэта Д. Э. Андерсан. Некалькі гадоў амерыканскі вучоны займаўся вырашэннем складанай навукова-тэхнічнай задачы—стварэннем высокатэмпературнага плазматрона з тэмпературай у плазменным шнурі парадку 70—100 тысяч градусаў.

У сваю чаргу многія вучоныя Інстытута цепла- і масаабмену пабывалі за рубяжом. Акадэмік А. Лыкаў знаходзіўся ў Францыі, дзе прыняў удзел у нарадзе аргкамітэта па падрыхтоўцы міжнароднай асамблеі па цепла- і масаабмену і нарадзе рэдактараў міжнароднага часопіса «Цепла- і масаабмен».

Намеснік дырэктара Інстытута, кандыдат тэхнічных навук О. Мартыненка працаваў у Прынстанскім і Стэнфардскім ўніверсітэтах (ЗША), дзе даследаваў структуру турбулентных патокаў. Беларускі вучоны раскрываў новыя заканамернасці і разам з амерыканскімі спецыялістамі падрыхтаваў артыкул для апублікавання ў друку.

Загадчык лабараторыі нізкіх тэмператур, кандыдат тэхнічных навук Л. Васільеў знаходзіўся ў Францыі. Ён праводзіў даследаванні цепла- і масаабмену ў лабараторыі тэрмааэрадынамікі Нацыянальнага цэнтра навуковых даследаванняў, а таксама наведаў лабараторыі механікі вадкасці ў Грэноблі, цеплаабмену Сарбонскага ўніверсітэта і іншыя.

У адпаведнасці з планам сумесных работ у Інстытут тэрмамеханікі Чэхаславацкай Акадэміі навук выязджалі кандыдаты тэхнічных навук В. Сяргееў і аспірантка Т. Абраменка, якія азнаёміліся з работамі па цеплаабмену пры высокіх тэмпературах і абмеркавалі пытанні далейшага навуковага супрацоўніцтва.

«Голас Радзімы»

24 (1031)

МІНСК—ГОРАД СТУДЭНТАЎ

Як часта ў трамваі, тралейбусе, аўтобусе можна пачуць
зараз такія размовы:

— Ну, як здаў?
— «Выдатна!»
— А мяне сёння ледзь не зрэзалі па сапраматы. Здрава
ганялі, але ўсё ж выцягнуў на «добра».

Альбо:
— Ты ведаеш, сёлета ўпершыню здаём залік па пра-
мысловай эстэтыцы...

У Мінску зараз працуе 13 вышэйшых навучальных уста-
ноў, некалькі філіялаў завочных і вячэрніх факультэтаў
маскоўскіх і ленінградскіх вун. 27 тэхнікумаў і вучылі-
шчаў. Іх навучэнцы—прыблізна дзевятая частка насель-
ніцтва горада. Тры вышэйшыя навучальныя ўстановы бел-
ларускай сталіцы ўзнагароджаны ардэнамі Працоўнага
Чырвонага Сцяга.

Заходзім у адну з ардэнаносных вун—Беларускі дзяр-
жаўны ўніверсітэт. Вялікі шасціпавярховы будынак га-
лоўнага корпусу. На мармуровай сцяне мемарыяльная
дошка: «20 кастрычніка 1921 года адпаведна пастанове
Цэнтральнага выканаўчага камітэта БССР ад 17 красаві-
ка 1921 года ў Мінску адкрыт Беларускі дзяржаўны ўні-
версітэт». Створаны па ініцыятыве Ул. І. Леніна, універсі-
тэт пазней стаў назіць яго імя.

Той, хто займаецца ў БДУ, атрымлівае грунтоўныя ве-
ды. Гэта пацвярджаецца ўсёй гісторыяй універсітэта. За
46 год буйнейшая навучальная ўстанова рэспублікі вы-
пусціла звыш 20 тысяч спецыялістаў, многія з іх сталі
гордасцю айчыннай навукі і культуры, віднымі дзяржаў-
нымі і грамадскімі дзеячамі. Універсітэт закончылі віцэ-
прэзідэнт Акадэміі навук БССР, народны пісьменнік Бел-
ларусі Кандрат Крапіва, лаўрэат Ленінскай прэміі паэт
Пятрусь Броўка, пісьменнікі Іван Мележ, Алёг Лойка,
Іван Навуменка. Выхаванцам БДУ з'яўляецца міністр за-
межных спраў СССР А. Грамыка.

Беларускі ўніверсітэт адыграў вялікую ролю ў куль-
турным будаўніцтве рэспублікі, у стварэнні нацыянальнай
савецкай інтэлігенцы. На яго базе ўзніклі іншыя навуч-
альныя ўстановы—медыцынскі, педагагічны, народнагас-
падарчы, політэхнічны інстытуты. Выпускнікі аспіранту-
ры пры ўніверсітэце складаюць значную частку прафеса-
раў і выкладчыкаў усіх вун рэспублікі.

З кожным годам павялічваецца колькасць студэнтаў у
БДУ. Калі ў першыя гады Савецкай улады ў ім навуча-
лася 1 390 чалавек, то сёлета 15 тысяч студэнтаў займаю-
цца на адзінаццаці яго факультэтах. У апошнія гады ўні-
версітэт пачаў паспяхова рыхтаваць кадры па тых спе-
цыяльнасцях, якія народжаны сучасным навукова-тэхніч-
ным прагрэсам: радыёэлектроніцы і аўтаматыцы, атамнай
і малекулярнай спектраскапіі, вылічальнай матэматыцы,
біяфізіцы і біяхіміі.

На дваццаць год маладзей універсітэта ардэнаносны
політэхнічны інстытут, але па колькасці студэнтаў ён пе-
рагнаў ужо БДУ. 16 300 юнакоў і дзяўчат авалодваюць
тут 34 спецыяльнасцямі: энергетыкаў, аўтамабіле- і трак-
тарабудавнікоў, механікаў, хімікаў, архітэктараў і інш.

Трэцяя ардэнаносная ўстанова нашай сталіцы—Бела-
рускі дзяржаўны інстытут фізічнай культуры—выпускае
выкладчыкаў фізкультуры і трэнераў. Многія яго выха-
ванцы, напрыклад, Р. Кныш, Г. Бокун, М. Крываносаў,
сталі ўжо заслужанымі трэнерамі. Выпускнікі і студэнты
інстытута дастойна абараняюць спартыўны гонар Белару-
сі на ўсесаюзных і міжнародных спаборніцтвах.

Беларусь, якая не так даўно была краем цэмы і галечы,
сёння стала рэспублікай высокай культуры. Калі раней
таленавітаму сыну беларускага народа Францішку
Скарыне даводзілася набываць веды на чужыне—у Кра-
каўскім і Падуанскім універсітэтах, то цяпер тысячы юна-
коў і дзяўчат з розных кантынентаў свету едуць вучыцца
да нас.

В. КАПЦІЛОВІЧ.

Удзельніцы танцавальнага ансамбля Мінскага трактарнага
завода «Лявоніха».

(Працяг. Пачатак у №№ 11—
13, 15—17, 20—22).

Ачнулася яна на каленях у
Слесарэнкі. Начальнік разведкі
прыкладаў да ілба калючы ха-
лодны снег. Яна расплюшчыла
вочы, убачыла, як у тумане,
знаёмы твар.

— Жывая? — нахіліўся да яе
Слесарэнка.

— Ага.

Да яе памалу вярталіся сілы,
з вачэй спльываў туман, дыхаць
станавілася лягчэй.

— Прыдушыў, гад, — нібы
апраўдваючыся, сказала Сле-
сарэнка і папыталася: — А
дзе ж ён?

— Там, дзе трэба, — усміх-
нуўся дзядзька Феранонт і
кінуў галавой трошкі ўбок.
Там ляжаў забіты немец. —
Атрымаў усё, што заслужыў. А
я баяўся, што ён цябе пры-
кончыў.

Надзі ўжо зусім было доб-
ра, і яна пажартавала:

— Ну, што вы! Я жывучая, як
кошка...

І тут яна заўважыла, што
левая рука ў Слесарэнкі ўся ў
крыві і звісае, як чужая.

— Што з вамі, дзядзька
Феранонт?

Слесарэнка паспрабаваў
паварушыць параненай рукой,
зморшчыўся ад болю і глуха
застагнаў:

— Усё-такі паспеў, гад... Доб-
ра, што ты на яго наваліла-
ся...

— Баліць? — Надзя дакра-
нулася да рукі камандзіра.

Слесарэнка паківаў галавой:
— Баліць, Надзя. Відаць,
коць разбіла.

— Трэба перавязаць. І — да
сваіх...

Яна адварнула, расшпіліла
ватоўку, ірванула з усяе сілы
падол сваёй кашулі.

— Зараз, зараз, таварыш
камандзір... Пачакайце...

Але тых палосак, якія яна
нарабіла, было мала. Кроў
прабіралася праз павязкі. Ру-
каў кажуха набрыняў ёю. Сле-
сарэнка ўсё часцей моршчыў-
ся ад болю.

А бой тым часам ужо за-
ціхаў, перамяшчаўся бліжэй да
лесу.

Слесарэнка так-сяк заматаў
руку, усцягнуў рукаў кажуха,
падхапіў нямецкі ручны куля-
мёт, свой аўтамат перадаў На-
дзі і стомлена сказаў:

— Давай даганяць сваіх...

Ісці на ўзгорак было цяжка.
Снег правальваўся пад нагамі.
Здаровая правая рука, якой
Слесарэнка трымаў кулямёт,
стамлялася. Прыходзілася ча-
ста спыняцца. Узбраўшыся на
ўзгорак, ён прысеў, з жахам
адчуваючы, як слабее, як па-
чынае кружыцца галава. Гэта
ўсё ад страты крыві. Болю ў
руцэ быў ужо не востры. Ру-
ка нібы ляжала ў лянным по-
льмі. Толькі часамі на нейкіх
дзе-тры хвіліны пачынала
торгаць то недзе зверху, то
ўнізе, а потым зноў гарэў той
ціхі агонь, да якога ён ужо
прывык.

Трывожыла Слесарэнку не
столькі яго рана, колькі На-
дзя. Ён быў адказны за яе, за
тое, каб зноў яна не трапіла ў
небяспеку, каб шчасліва вы-
бралася з гэтага бою. Яна ж

па гарачцы, па сваёй дзіцячай
нявопытнасці можа нарабіць
глупства, палець у самае пек-
ла, і пасля ён не даруе сабе,
што не здолеў спыніць, убе-
рагчы яе... Трэба спяшацца да
сваіх.

Але праскочыць узгорак яны
не паспелі. Насустрач ішлі
немцы.

«Толькі гэтага не хапала!»—
у думках вылаяўся Слесарэн-
ка. Ён кінуўся ў снег, выцяг-
нуў з кішэні гранату, зубамі
вырваў чэку і, наваліўшыся на
параненую руку, нязграбна
размахнуўся і шпурнуў гранату
перад сабою. Ён яшчэ не пас-
пеў апусціць руку, калі напе-
радзе бліснула полымя і
грымнуў выбух. Нехта віскліва
закрычаў. І тады Слесарэнка
таргануў хуценька затвор ку-
лямёта і сёкануў чаргой туды,
адкуль пачуўся крык. Побач
застракатаў Надзін аўтамат.

— Да лесу! — крыкнуў ка-
мандзір разведкі. — Хутчэй!

— А вы?

Яго пачынала злаваць, што
дзяўчынка не выконвае загад,
задае недарэчныя пытанні, ма-
рудзіць, калі дорага кожная
хвіліна.

— Я сказаў — да лесу!..

— І вы... І вы...

Надзя не магла пакінуць яго
аднаго, параненага, знясілена-
га. Яна адчувала, што без яе
дапамогі ён не дабярэцца да
лесу, трапіць у рукі ворагаў.

— Мы разам, — папрасіла
яна. — Разам...

І тады Слесарэнка са злосцю
даў яшчэ чаргу і кінуўся з уз-
горка. За ім хуценька скаціла-
ся Надзя, узрадаваная, што ка-
мандзір паслухаўся яе і цяпер
усю небяспеку яны будуць
дзяліць на дваіх, пароўну, як
і належыць баявым тавары-
шам.

Слесарэнка ўсхапіўся, пра-
вальваючыся ў снег, пабег да
недалёкіх хмызнякоў. Ён ве-
даў, што Надзя шыбуе за ім,
чуў ззаду яе цяжкае дыханне
і чэкаў, калі з узгорка ўда-
раць аўтамат. Але вось ужо і
кусты, хутка і лес, а па іх не
страляюць.

Ён бег і бег. Не страх, нават
не жаданне хутчэй вырвацца
з-пад куля, а боязь за Надзю,
за яе жыццё падганялі яго. Пот
ручэймі ліўся з-пад шапі, па-
раненая рука, як на тую бяду,
раз-пораз чаплялася за галіны
дрэў, і боль высякаў з вачэй
іскры, ногі ад стомы пачыналі
падломвацца. Яму здаваўся
дужа гарачым і цесным кажух.
Але ён бег, не ведаючы тол-
кам, куды, — толькі б напе-
рад, у гушчар лесу. І калі
задыхнуўся і ад болю і ад сла-
басці, упаў, падмаўшы пад са-
бе калючую маладуу ялінку,
снег таяў пад яго разгарачы-
ным ілбом.

Падбегла Надзя і таксама
ўпала побач, прагна хапаючы
губамі снег. Тады ён падняўся,
сеў, выцер рукавом мокры і
ўжо трохі астылы твар і з жа-
хам зразумеў, што не толькі
бегчы, а і ісці далей не зможа.
Выклаў ён усе сілы, што былі,
без астатку, развярэдзіў рану—
і ад гэтага балела не толькі ру-
ка, а і плячо, і ўвесь левы бок.
Слесарэнка прыслухаўся. Бы-

ло ціха. Лес не шумеў. І не бы-
ло чуваць ні стрэлаў, ні крокаў.
Зірнуў уверх. Неба шэрае, толь-
кі дзе-нідзе на ім прабіваліся
дробныя мігталівыя зоркі.
Справа, над вершалінамі со-
сен, выпаўзала на яго чырвань.
Відаць, гарэлі хаты ў Балбеках...

Калі б цяпер у Слесарэнкі
папыталі, колькі часу прайшло
ад таго моманту, як ён шпур-
нуў гранаты ў вокны нямецка-
га штаба, ён бы не адказаў.
Здавалася, што прайшоў не
адзін дзень, што бой цягнуўся
доўга-доўга і беглі яны доўга.
А прайшоў, пэўна, не больш га-
дзіны. На зямлі яшчэ ноч, тая
самая, у якую яны ішлі атрадам
на заданне, тая самая, якая
яшчэ невядома чым закончы-
ца.

Тое, што яны адсталі ад сваіх,
начальніка разведкі не палю-
хала. У неспакойным лясным
жыцці такое здаралася не раз.
Горш было другое — тое, што
яго пакідаюць сілы, што побач
кволая дзяўчынка. Праўда, яна
добра ведае тутэйшыя мясціны,
смелая. Але было б спакойней
і зручней, каб побач сядзеў
сталь мужчына. З ім прасцей,
з ім можна, як кажуць, ісці ў
адкрытую, рызыкаваць.

Надзя паднялася, падышла да
Слесарэнкі.

— Ну вось, таварыш каман-
дзір, мы і ўцяклі. А вы хацелі,
каб я адна...

— Уцячы мы ўцяклі, — уз-
дыхнуў Слесарэнка, — а вось
што далей?

— Як, што далей? — здзіві-
лася яна невясёламу настрою
камандзіра. — Далей усё ясна.
Сарыентавацца і дабірацца на
базу атрада.

— У прыцыпе — правільна...
— Зараз агледземся, разбя-
ромся, дзе мы, і рушым...

«Як у яе ўсё проста і ясна».
Слесарэнка адчуваў, што яго
хіліць у сон, што цела цяжэе,
станоўцца чужым.

— Зараз я пагляджу дарогу
ці сцежку.

Надзя стала на ногі і здзіві-
лася, што ў левым валёнку
хлюпнула. Вада? Не можа быць.
Яна сцягнула валёнак. У ім бы-
ла кроў. Свіціліся дзве дзі-
рачкі. Памацала нагу. Баліць.
Разматала анучу. Рана была зу-
сім лёгкая. Куля неглыбока,
зверху зачэпіла лытку. Вось
толькі крыві набегла... Надзя
адарвала яшчэ шкумат ад сваёй
кашулі, перацягнула рану, уссу-
нула валёнак.

— Што ў цябе там? — паці-
каўся Слесарэнка.

— Нічога, таварыш каман-
дзір, пераабулася. Ануча за-
касалася, муляла...

Яна паспрабавала ісці. Мож-
на. Нага амаль не баліць.

Прадзірацца давалася праз
гушчэчу маладога ельніку. Каб
не напароцца на вострыя сухія
галінкі, Надзя там-сям ішла бо-
кам, плячом прабіваючы сабе
дарогу. Ішла марудна, агля-
даючыся. На лапах вялікіх елак
ляжалі гурбы снегу. Калісьці
Надзя вельмі любіла абтрасаць
іх. Скінеш палкаю снег, галінка
выпрастаецца, пагойдаецца тро-
хі і застыне, зялёная-зялёная,
зусім, як летам ці вясной... Ця-
пер было не да гэтага...

(Працяг будзе.)

Eduard SHIM, Writer

Children—The Future Masters

Что ожидает человечество! Этот вопрос волнует каждого жителя нашей планеты. «Будущее зависит от наших детей, а судьба наших детей зависит от нас»,— вот главная мысль новеллы советского писателя Эдуарда Шима «Мальчик в лесу».

A boy in the woods, the short novel I wrote last year, is about a 9-year-old village lad. It has been translated into several languages. A reader from the USA recently sent me a letter telling me his opinion about it. Speaking of its main character, he

wrote: «I hope that Timofei is not only original, but typical as well, for in that case he predicts a good future both for the USSR, and, in a broader sense, for all of us».

I thought these were rather significant words. Apparently

everyone likes to peep into the future when thinking about children. What will the future be like? Will it be good or bad? Will our children, the masters of tomorrow, make it bright or dreary?

The future depends on our children, and our children depend on us.

To be frank, I don't believe that a world-wide nuclear disaster is possible. I understand that

«Я РАССКАЖУ ВАМ О

ПРОГРЕССЕ»

Представьте себе, что вы в аэропорту ждете посадки на самолет. Вам хочется курить. Вы подходите к автомату, опускаете в него 40 центов, но он отказывается выдать вам сигареты. Вы идете к билетной кассе и жалуетесь:

— Послушайте, я опустил деньги в автомат, но он, оказывается, испорчен.

— Я ничем не могу вам помочь, — отвечает кассирша. — я ведь только продаю билеты.

— Что же мне делать? — спрашиваете вы.

— Там в автомате написано, куда вам следует обратиться, — отвечает девушка.

Вы возвращаетесь к автомату и читаете: «Приветствуем вас в нашем чудесном городе! Чувствуйте здесь себя, как дома! Если у вас возникли проблемы с автоматом, обратитесь в компанию «Гиддингс Джонс», город Канзас-Сити, штат Миссури».

В это время вы слышите, как объявляют посадку на ваш самолет. Что вам остается делать с проклятым автоматом, который нагло ограбил вас? Только пнуть его ногой. Деньги он вам все равно не возвратит, но хоть какое-то удовлетворение от того, что вы пнули его, у вас появится.

Но теперь представьте себе, что это не вы пнули автомат, а он вас. И деньги забрал, и ударил вас железной ногой в живот. Тогда вам уже никуда не захочется лететь. У вас появится желание выволочь эту машину на улицу и разбить ее на мелкие кусочки.

Так вот я вам говорю, что Америка — бездушный, испорченный автомат. Мы бросили в него не 40 центов. О, нет! Мы бросили в него несколько веков нашей жизни, а взамен получили нескончаемые удары железной автоматической ноги. Мы тысячи раз обращались в кассу, жаловались на бездушные автоматы, а нас то и дело отсылали к таинственной фирме «Гиддингс Джонс» в далеком городе Канзас-Сити.

Теперь нашему терпению пришел конец. Мы никуда не хотим лететь. Мы собираемся вытащить этот проклятый автомат на улицу и разбить его на мелкие куски. Вот что мы собираемся сделать! И это будет прогрессом. Поверьте мне, это будет прогрессом!

Целая минута молчания. Крутятся диски, чуть слышно шелестит лента. Потом кто-то крикнул осуждающее: «Бу-у!» Кто-то прозвонительно засвистел. Кто-то застучал ногами. И вдруг рухнул шквал аплодисментов. Минута... другая... пять минут оваций. Студенты Йельского университета стоя проводили Дика Грегори. Он отказался от обеда. В те дни он объявил голодовку в знак протеста против американской войны во Вьетнаме.

Б. СТРЕЛЬНИКОВ.
(Соб. корр. «Правды»),
г. Вашингтон.

Власть имущие в Соединенных Штатах делают вид, будто им невдомек: отчего возмущены и разгневаны миллионы черных американцев, отчего каждое лето в США становится «долгим жарким летом» волнений и восстаний в негритянских гетто? Ведь Вашингтон, дескать, неустанно печется о «прогрессе цветного населения». Негритянский актер и борец за свободу и мир Дик Грегори — гордость американской культуры — рассказывает, как выглядит в реальной жизни этот хваленый «прогресс» и что творится на душе негров США.

Чтобы понять это, вам было бы полезно быть вместе со мной в те дни, когда на глубоким юге страны мы боролись за допуск негритянских детей в белые школы.

Белые родители угрожали: — Пусть только появятся эти черные около наших школ!

Нужно было преодолеть страх, показать, что мы не боимся. В конце концов, когда ты уговорил негритянского семью отправить с тобой их ребенка в белую школу, ты считаешь это победой. Ты берешь шестилетнего малыша за руку, сажаешь его в машину и везешь к школе. Как ведут себя дети, когда они впервые едут в школу? Болтают о своих играх и приятелях? А ты? Ты думаешь о том, что, может быть, через полчаса ты умрешь на глазах у этого малыша.

У школы тебя останавливает полицейский:

— Куда ты прешь, ниггер?

Ты отвечаешь, что везешь ребенка в школу.

— Здесь нельзя останавливаться. Проваливай! — говорит полицейский.

И ты останавливаешь машину в нескольких кварталах и идешь к толпе белых, которая молча ждет тебя у школы. О, какой это длинный путь! Как тяжело даются эти последние метры, потому что чувствуешь, как в твоей ладони дрожит рука примолкшего шестилетнего малыша. Ты чувствуешь, как потеет твоя ладонь, потому что ты видишь лица ждущих тебя людей, и ты уже знаешь, что сейчас произойдет.

Но первый удар наносят тебе не из толпы. Тебя бьют полицейские. Ты летишь от удара на асфальт, чувствуешь тяжесть ноги полицейского на твоей груди, видишь дуло карабина и слышишь шипение:

— Куда ты прешь, ниггер! Я выколочу мозги из твоей черной головы!

И тебе становится страшно. Да, тебе становится страшно.

Но через мгновение ты понимаешь, что это лишь всегонавсего твой черед умирать, и ты перестаешь бояться и даже успеваешь увидеть агента ФБР, делающего фотоснимки (которые никогда никому не понадобятся, вы знаете это так же хорошо, как и я). Ты перестаешь бояться смерти, но пугаешься еще сильнее от того, что не

ощущаешь больше в своей ладони маленькой доверчивой руки шестилетнего малыша. Ты поворачиваешь голову в поисках своего маленького друга как раз вовремя, чтобы увидеть, как обломок кирпича бьет его по лицу.

Не обижайтесь на меня, мои юные друзья в этой аудитории, если я скажу вам, что вы не знаете, что такое жизнь. Ваши головы полны историческими фактами и научными данными, но вы не узнаете, что такое жизнь, пока не увидите, как обломок кирпича, попавший в лицо шестилетнему ребенку, опрокидывает его на землю. Вам нужно видеть это, чтоб хоть что-нибудь понять. Вскочив на ноги, малыш бросается к толпе. Это его первая и естественная реакция. Он бежит под защиту взрослых. Но в ужасе отшатывается от них, когда они начинают кричать и плевать в его окровавленное лицо. И последнее, что вы успеете увидеть перед тем, как вас бросят в полицейский фургон, — это белую женщину, мать, которая с искаженным от ненависти лицом бьет зонтиком обезумевшего от ужаса шестилетнего негритянского ребенка.

Вот, господа, через что прошли и что впитали в себя Стокли Кармайл и Рэп Браун¹ в то время, как вы безмятежно и счастливо сидели в своих лилейно-белых классах. Если бы вы прошли через все это, я уверен, что половина из вас покончила бы жизнь самоубийством, а другая половина вышла бы на улицы, чтобы перевернуть эту страну вверх дном и склечь ее дотла.

— Теперь я расскажу вам о прогрессе, — продолжал Дик Грегори, — да, о прогрессе, которым так любят хвалиться наши политиканы. У меня дома шестеро маленьких ребятшек. И каждый раз, когда мы ожидали прибавления семейства, я думал о прогрессе моего народа. Ведь еще сто лет тому назад негритянская женщина, почувствовавшая, что она носит под сердцем новую жизнь, становилась перед распятием Христа на колени и молила бога, чтобы ее ребенок родился калекой или уродом. Рядом с ней на колени становился ее муж, и они вместе страстно и долго молились:

— Всемогущий бог, сделай так, чтобы наш сын родился хромым или горбатым. Ведь если он родится здоровым,

¹ Молодые лидеры негритянского движения.

сильным и красивым, его отберут у нас и продадут другому хозяину.

Милые девушки, сидящие в этой аудитории. Будущие матери, если у вас есть воображение, помолитесь вот так хоть раз только для того, чтобы понять, о чем я говорю.

А когда негритянская женщина становилась матерью, ее первыми словами, первыми счастливыми словами, обращенными к отцу ее ребенка, были:

— Любимый, посмотри, всевышний вынул нашим молитвам. Тебе не кажется, что у нашей малютки какая-то странная голова?

И они оба плакали от счастья, что их ребенок не будет продан в рабство чужому хозяину.

Так вот я сказал, что у нас шестеро детей и мы с женой ни разу не возносили молитв, чтобы они родились уродами или калеками. Вот и весь прогресс за последние сто лет!

Впрочем, я не прав. Есть прогресс и в других областях. Вы, наверное, читали в газетах, что автомобильный король Генри Форд недавно принял на работу шесть тысяч негров. Принял без обычных экзаменов. Вы знаете об этих экзаменах. В течение полувека социологи всего мира писали, что благодаря этим хитрым экзаменам Форд держит негритянских рабочих вдали от своих станков. И вдруг Форд отменяет экзамены! Почему? Да потому, что пламя негритянских мятежей лизнуло стены его завода.

Вы говорите о том, что мятежи — это ужасно. Но послушайте, в течение 25 лет американские либералы безуспешно боролись за отмену позорных дискриминационных экзаменов у Форда. Мятеж в Детройте длился всего лишь шесть дней. По тысяче рабочих мест для негров на каждый день мятежа. Десятки убитых и тысячи раненых для того, чтобы были приняты на работу шесть тысяч негров. Это ли не прогресс!

Если говорить об Америке в целом, она представляется мне в целом, в виде бездушного испорченного автомата. Он, этот автомат, забирает вашу жизнь, но ничего не выдает вам взамен. С автоматом у вас не может быть никаких душевных общений. Вы можете просить его о чем-нибудь, умолять, стоять перед ним на коленях, но он вас не слышит, не видит вас и не отвечает вам. Он остается автоматом и ничем больше.

Only then can we have confidence in our future.

The grandeur of an individual, a nation or a state is determined by the degree of responsibility before the future. One can forget a personal offence or bear a feeling of guilt in front of people of one's own age, but one cannot endure a feeling of guilt in front of a child.

In one of my books, a small boy asks: why do grown-ups who are so clever and big, allow one country to attack another,

seize each other's land, burn and plunder cities and villages, murder and imprison their fellow beings? «You are grown-up people!» he says desperately. «You are supposed to understand everything!»

And I feel guilty in front of this kid.

We have done a lot, and we shall accomplish much more before our children grow up. In general, we may be proud of our work. That is, if those who will replace us will be, as we hope, better than we are.

Мой друг включил магнитофон, и сперва я услышал гул многих голосов. Но вот голоса постепенно стихли, и кто-то объявил:

— Леди и джентльмены! Друзья! Слово имеет наш гость Дик Грегори.

Имя Ричарда Грегори, или просто Дика Грегори, хорошо известно американцам. Он — негритянский комический актер, талантливый и обаятельный. Сейчас — бывший комический актер. Бывший, потому что вот уже несколько лет Дик Грегори отдает всю свою энергию борьбе за гражданские права негров и за прекращение американской агрессии во Вьетнаме. Его и сейчас часто можно видеть на экранах телевизоров, но уже не в «шоу», не в веселых телевизионных обзорах, а в выпусках последних известий. Вот он выступает на митинге обездоленных. Вот полицейские крутят ему руки. Вот Дик за тюремной решеткой. От Дика Грегори отвернулись театральные антрепренеры, но аудитория его неизмеримо расширилась. Он по-прежнему неистовым на шутки, но юмор его стал горьким. Грегори-комик стал Грегори-борцом. Я виделся с ним в прошлом году осенью в штате Алабама. Он сказал тогда: «Мне противно забавлять анекдотами сытых. Мое место в рядах голодных».

Недавно его пригласили к себе студенты Йельского университета — одного из самых аристократических белых университетов Америки. Чтобы было смешнее, Грегори был приглашен на обед. Было это в середине 32-дневной голодовки актера, которую он объявил в знак протеста против агрессии США во Вьетнаме. Я не был в Йельском университете, когда он там выступал. Но один из моих друзей дал мне прослушать магнитофонную запись его речи.

— Я пришел сюда, — начал свое выступление Грегори, — не для того, чтобы убедить вас. Я пришел, чтобы информировать вас. Не знаю, поймете ли вы меня. В конце концов мне это безразлично. Я пришел сюда не для того, чтоб просить вас сделать что-то для облегчения участи негров или что-то сделать для меня лично. Я просто хочу, чтобы вы поняли, что происходит в нашей стране.

По моему убеждению, проблема № 1, которая угрожает Америке, — это не проблема загрязнения воздуха, а проблема морального загрязнения. Давайте будем честными, хоть в этой аудитории, и признаемся, что Америка — расистская страна номер один. Не народ американский, а Америка, с ее социальным устройством, с ее официальной идеологией и официальной моралью. Эта расистская идеология и буржуазная мораль определяют и формируют американский образ жизни. Этот образ жизни привычен, как воздух, для одних и является повседневным кошмаром для других.

is emotionally underdeveloped, blind and cruel.

In one of my stories, a girl discovers how to make life on earth happier. It is very simple: she decides that beginning with that year we should bring up only good children. And when they are grown-ups, there will no longer be any injustice, oppression and wars on earth.

Adults, of course, understand that it is all so very easy. But it would be a good idea if we would take the girl's suggestion seriously.

I don't know whether there is any country in the world which provides more for children than mine does. Here, apart from kindergartens, day and boarding schools, we have stadiums, theatres and film studios for children, and publishing houses which issue children's books by the millions. We are justly proud of all that. And our visitors are amazed to see what our children have.

But we shall carry on this work still further, sparing neither money nor effort.

such a possibility must not be ignored, that wars must be nipped in the bud to ensure everlasting peace. I know all that. But I cannot imagine a blown up, molten and lifeless world. No sane person can, I think.

If we do not teach our children to be sensible human beings, this disaster might take another shape, which is no less tragic. Just imagine what fabulous engineering and scientific achievements the future generation will have at its disposal. And what will happen if that generation

НАРАЧАНСКАЕ ЛЕТА

Раздолле летам на Нарачы. Авеянае легендамі возера ласкава сустракае гасцей. Расчыняюцца дзверы санаторыяў і дамоў адпачынку, свежапафарбаваных летніх домікаў, узнікаюць гарадкі з палатак.

Старшыня Нарачанскага курортнага пасялкавага Савета Уладзімір Жук расказвае:

— Недалёка той час, калі на Нарачы штодзень будзе адпачываць паўмільёна чалавек. Гэтай мэце падпарадкавана ўся праграма будаўніцтва. На турысцкай базе камісія прынята яшчэ 40 домікаў, і цяпер у летні дзень там змогуць адначасова абслужыць ужо да 500 чалавек. Закладзены фундамент сталавай турбазы на пяцьсот месц. Ідуць работы ў катлаваных пад галоўны дзевяціпавярховы корпус, клуб, басейн. Паскараецца будаўніцтва беларускага Артэка, дзе адначасова зможа адпачываць да тысячы дзяцей. Будуць у нас і свае пансіянаты.

Уладзімір Жук запрашае праехаць і а вуліцах

пасёлка Нарач, які аб'ядноўвае некалькі вёсак. За год прыкметна больш стала брукаваных вуліц. Асфальтам пакрываюцца яшчэ два кіламетры праезджай часткі. 520 метраў тратураў выкладаецца пліткамі. Толькі што ўключаны першыя 60 сучасных вулічных святільнікаў.

Зялёнае ўбранне пасёлка ў гэтым годзе стала багацей на 1356 маладых бяроз, таполяў, клёнаў, каштанаў і на 4 з лішнім тысячы дэкаратыўных кустоў, у асноўным акацый. Пад кветкамі цяпер занята амаль 10 тысяч квадратных метраў. Узводзіцца яшчэ адзін дом, у якім будуць 24 добраўпарадкаваныя кватэры, вялікі прадуктовы магазін, кінатэатр на 400 глядачоў.

Адпачываючых на Нарачы з кожным днём становіцца ўсё больш. Пакінуўшы клопаты на беразе, накіроўваюцца яны на рачныя трамваі, якія адкрылі тут сваю першую навігацыю. Гульняў зазорны перабор баянаў і гітар.

М. МАРЗАЎ.

Ціхая затока.

Фотаэцюд І. АРЭХОУСКАГА.

З БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ГУМАРУ

ПАШАНЦАВАЛА

Ішоў сабе раз мужык на кірмаш. Ішоў ён, ведама, босы, а боты свае з дзеда-прадзёда накізаў на кій і нёс на плячах, ды так заглядзеўся, што надта моцна ўдарыўся нагою аб камень, ажно злупіў сабе з пальца на назе кіпаць.

Хоць кроў цячэ і нага баліць, але ён, узіраючыся на сваю рану, кажа:

— Вось шчасце, што я ішоў босы, а не ў ботах, а то цэлы бот зусім расхвастаў бы.

ПАРАСОНІК

— Чаму ты, дзяўчынка, у такое добрае надвор'е ходзіш пры парасоніку?

— Бо як ідзе дождж, мама забірае.

ПАСЛУХМЯНЫЯ

Настайнік, грэзючы бок каля печы, навукаў дзяцей, каб яны ніколі, не падумаўшы, не пачыналі гутаркі.

— Палічыце, — кажа, — спярша аб сотні, каб мець час добра аддумаць, што хочаце сказаць.

Толькі гэта сказаў настаўнік, як усе вучні разам загалі: «Раз, два, тры, чатыры...» і так аж да сотні. А пасля як гукнуць: — Дзядзька, ваша крысо гарыць!

ПРАЎІЛЬНЫ АДКАЗ

Настайнік доўга тлумачыў вучням пра ткацкую справу, пра тое, з чаго шыюць вопрат-

ку. А потым запытаўся ў аднаго з вучняў:

— Вось ты, Перагуд, скажы, з чаго пашыты твае штаны?

— З бабулінай спадніцы.

ДОБРАЯ ПАРАДА

Пані з брыдкім тварам, на няўшы фурманку, пытаецца ў фурмана:

— Ваш конь не выверне, ён не баязлівы?

— Нічога, сядайце, ён не будзе назад аглядацца.

КАБ НЕ ПАЧУЎ

Едзе чалавек, а нісустрачыму кум.

— Што вязеш, куме?

Кум злез з воза, падышоў і на вуха шэпча:

— Авёс.

— А чаму ты па сакрэту мне гаворыш?

— Каб конь не пачуў.

У ЦЯГНІКУ

РЭВІЗОР. У вас білет на звычайны цягнік, а вы селі ў скоры.

ПАСАЖЫР. Падумаеш, бяды той! Скажыце машыністу, каб трошкі цішэй ехаў, ды і ўсё.

УСЕ УМОЎНА

Аднойчы ўзышоў салдат на мост у раёне манеўраў. Другі салдат, які ахоўваў мост, крыкнуў яму:

— Куды ты ідзеш?! Гэты мост умоўна ўзарваны!

Першы салдат, не задумваючыся, адказаў:

— А я і не іду. Я ўмоўна плыву.

ПЁРЫСТЫЯ НАВАСЁЛЫ

З нядаўняга часу птушкасаўгас «Новы» Мінскага раёна стаў прыцягваць многіх наведвальнікаў. Сюды паступае шмат пісем з розных гарадоў краіны.

Чым жа выклікана такая цікавасць да гаспадаркі? Тут створана першая ў рэспубліцы ферма стракатых хатніх перапёлак. Іх яйкі і мяса гаючыя і ўжываюцца ў лекавых мэтах пры захворваннях сэрца, зьявай хваробе, астме.

Самыя маленькія жыхары ў сям'і пёрыстых першымі абвясчаюць аб наступленні вясновага дня. З птушніка, які знаходзіцца непадалёку ад цэнтральнай сядзібы, даносяцца шматгалосыя напевы перапёлак — жыхароў хлебных ніў. Але хатнія перапёлкі нагадваюць сваіх палявых сабратаў толькі спевамі.

У прыходных кнігах саўгаса першы запіс аб іх з'яўленні зроблены ў мінулым годзе. Тады з 300 перапяляных яек, прывезеных з Хосцінскага саўгаса, было атрымана патомства, якое паклала пачатак перапялянай ферме.

— Спачатку, — расказвае галоўны заатэхнік саўгаса Р. Алі-

еў, — у нас не было вопыту па ўтрыманню і догляду за маленькімі наवासёламі. Справа для птушніц новая, незнаёмая. Але прайшоў некаторы час, з'явіўся вопыт. У прамысловым статку цяпер каля сямі тысяч перапёлак, якія штодзень даюць больш тысячы лекавых яек. Кожнае важнае ўзростнае перапёлак, але ў ім утрымае больш стымулятараў, чым у курнынаў яёк. Для лекавых мэт прададзена ўжо больш 80 тысяч яек, рэалізавана таксама каля тысячы перапяляных тушак на мяса. Па спажыванасці і смакавых якасцях яно пераўзыходзіць мяса ўсіх іншых відаў сельскагаспадарчай птушкі.

— Пакуль наша ферма невялікая, і поўнацю задаволіць попыт на лекавыя яйкі мы не можам, — гаворыць дырэктар саўгаса Т. Запольская. — Але ўжо ў гэтым годзе прамысловы перапяляны статак дасягне 10 тысяч галоў. Узрасце і вытворчасць яек. У гаспадарцы выдзелена пляцоўка для будаўніцтва новага вытворчага комплексу перапялянай фермы, узвядзенне якой пачынаецца ў гэтым годзе.

Б. БАЛЫШАЎ.

КОНКУРС БІТ-МУЗЫКІ

Папулярны ва ўсім свеце музыкальны англійскі калектыў «Бітлз» мае сваіх паклоннікаў і ў Мінску. Нядаўна ў радыётэхнічным інстытуце быў праведзены конкурс біт-ансамбляў, у якім прынялі ўдзел 12 калектываў.

Маладыя музыканты (сярэдні ўзрост удзельнікаў 20 гадоў) прадставілі на суд журы, якое ўзначаліў кіраўнік эстраднага аркестра Беларускага радыё і тэлебачання Барыс Райскі, разнастайную праграму. У рэпертуары самадзейных калектываў беларускія народныя песні «Перапёлка», «Чаму ж мне не пець», творы савецкіх і зарубежных кампазітараў. Але ўсе гэтыя тэмы гучалі ў сучасным пульсуючым рытме біт-біта.

Першы приз — бурштынавая гітара — дастаўся ансамблю Мінскага радыётэхнічнага інстытута «Алгарытмы». Другое месца заваявалі «Зодчыя» (завод імя Арджанікідзе), трэцяе — музыкальная група студэнтаў-медыкаў «Рэфлексус».

Белдзяржфілармонія прадаставіла лепшым біт-ансамблям эстрады сталічных кінатэатраў, кафе, рэстаранаў.

НА ЗДЫМКАХ: выступае ансамбль радыётэхнічнага інстытута «Алгарытмы», злева — салістка ансамбля Ларыса ЛАЎРЫКАВА.

Фота М. ЗАТУРЭНСКАГА.

МУЗЕЙ У АРЗАМАСЕ

уступіў Аркадзь Голікаў у Чырвоную Армію.

Землякі слаўнага пісьменніка-воіна шануюць памяць аб Гайдара. Пры дапамозе ЦК ВЛКСМ і пры актыўным удзеле юных арзамасцаў у горадзе была створана бібліятэка імя Аркадзя Гайдара. А зусім нядаўна побач з ёй у вялікім будынку адкрыўся музей пісьменніка. Вышыня будынка — 8 метраў, плошча экспазіцыйнай залы — 225 квадратных метраў.

Тут пабывалі ўжо тысячы паклоннікаў гайдараўскага таленту. Яны знаёмяцца з фатаграфіямі, якія расказваюць аб дзяцінстве і юнацтве пісьменніка, аб удзеле яго ў баях грамадзянскай і Айчынай войнаў. Тут прадстаўлены пісьмы і дзённікі Гайдара, яго кнігі.

Ул. МАЛЮГІН.

НАДВОР'Е ПРАДКАЖУЦЬ АЎТАМАТЫ

У Мінску пачалося будаўніцтва буйнога гідраметэаралагічнага цэнтра, які аб'яднае работу чатырох занальных абсерваторый і шматлікіх аўтаматных назіральных станцый у еўрапейскай частцы СССР. Ён аснашчаецца электроннымі машынамі і іншай сучаснай апаратурай, здольнай выдаваць усе патрэбныя даныя адразу ў графічным, лічбавым і тэкставым варыянтах.

Калі цяпер ад пачатку навірэнняў да складання карт надвор'я праходзіць каля п'ятні гадзін, то з ужываннем аўтаматыкі на гэта пойдзе не больш 30 мінут.

Е. ГАЛКІН.

«Гарадок наш Арзамас быў ціхі, увесь у садах, агарожаных труклявымі платамі. У тых садах расло вялікае мноства «бацькоўскай вішні», яблык-скараспелак, цярноўніка і чырвоных півоняў...».

Так пачынаецца аповесць Аркадзя Гайдара «Школа». Пісьменнік лічыў Арзамас — горад свайго дзяцінства і юнацтва — другой радзімай, хоць нарадзіўся ён у горадзе Льгове тагачаснай Курскай губерні. У Арзамасе чатырнаццацігадовым падлеткам

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
ТЭЛЕФОНЫ:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77
6-19-31, 6-97-92, 6-18-88, 3-15-15.